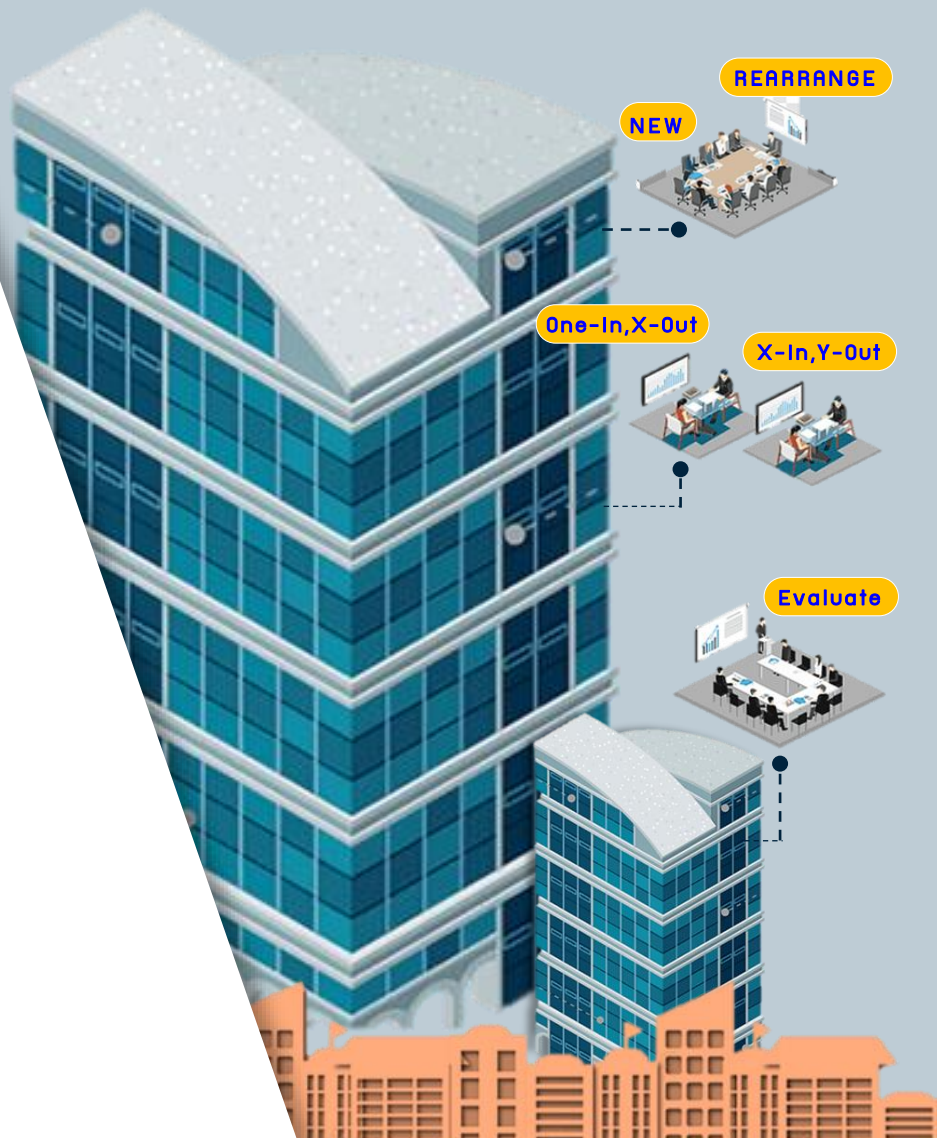




# แนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ๒๕๖๖



# คำนำ



คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ เรื่อง การมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม และยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ เรื่อง การทบทวนข้อเสนอให้จัดตั้งหน่วยงานของรัฐตามแผนการปฏิรูปประเทศ และเห็นชอบกับการปรับปรุงแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ซึ่งเป็นการทบทวนหลักการเดิมในมติคณะรัฐมนตรี (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ เรื่อง การมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ เรื่อง การทบทวนข้อเสนอให้จัดตั้งหน่วยงานของรัฐตามแผนการปฏิรูปประเทศ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี) ผนวกกับหลักการใหม่ที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้กำหนดขึ้น เพื่อให้มีความชัดเจนในทางปฏิบัติแก่หน่วยงาน และมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หัวหน้าส่วนราชการสามารถบริหารราชการภายในส่วนราชการมีความคล่องตัว รวดเร็ว สามารถจัดตั้ง ยุบเลิก และปรับเปลี่ยนส่วนราชการได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

การจัดทำแนวทางการแบ่งส่วนราชการในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่ส่วนราชการเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการดำเนินการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ตามมติคณะรัฐมนตรี ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ โดยสำนักงาน ก.พ.ร. ได้ผนวกรวมแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ทั้งกรณีราชการบริหารส่วนกลาง (การแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange) และกรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มเติม) การจัดส่วนราชการในภูมิภาค (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๒๗ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) และการจัดหน่วยงานในต่างประเทศ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารราชการในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒) มารวมไว้ในคราวเดียวกัน เพื่อให้ส่วนราชการมีความสะดวกในการอ้างอิง และใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินการแบ่งส่วนราชการต่อไป

สำนักงาน ก.พ.ร.

# สารบัญ

	หน้า
<b>บทนำ</b>	<b>๑</b>
๑. ที่มา	๑
๒. แนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม	๑
๓. การกำหนดตำแหน่งประเภทอำนวยการ กรณีที่ส่วนราชการมีกฎกระทรวง แบ่งส่วนราชการใหม่	๓
๔. การจัดส่วนราชการในภูมิภาค ทั้งกรณีการไม่เพิ่มหน่วยงาน และเพิ่มหน่วยงาน	๓
๕. การจัดหน่วยงานในต่างประเทศ ทั้งกรณีการไม่เพิ่มหน่วยงาน และเพิ่มหน่วยงาน	๔
๖. องค์ประกอบของคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง และคณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรม	๔
๗. แนวทางการเขียนร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการภายในกรมของส่วนราชการ	๖
<b>บทที่ ๑ การแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการมอบอำนาจการแบ่ง ส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange)</b>	<b>๗</b>
๑. หลักการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม	๗
๒. ขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการมอบอำนาจการแบ่ง ส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange)	๘
๓. การปรับปรุงการจัดทำคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange)	๑๑
<b>บทที่ ๒ การแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มเติม</b>	<b>๑๒</b>
๑. การจัดทำข้อเสนอให้ยุบเลิกหรือยุบรวมหน่วยงานที่มีอยู่เดิม หรือถ่ายโอน ภารกิจ เพื่อประกอบคำขอ กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มเติม	๑๒
๒. ขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มเติม	๑๓
๓. การจัดทำคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอ จัดตั้งหน่วยงานเพิ่มเติม	๑๖
๔. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการดำเนินการ	๑๖

# สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
<b>บทที่ ๓ การจัดส่วนราชการในภูมิภาค ทั้งกรณีการไม่เพิ่มหน่วยงาน และเพิ่มหน่วยงาน</b>	<b>๑๘</b>
๑. แนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาค ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐	๑๘
๒. การดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕	๒๔
๓. ขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการจัดส่วนราชการในภูมิภาค ทั้งกรณีการไม่เพิ่มหน่วยงาน และเพิ่มหน่วยงาน	๒๕
๔. การจัดทำคำชี้แจงเพิ่มเติมประกอบการขอจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาค	๒๘
<b>บทที่ ๔ การจัดหน่วยงานในต่างประเทศ ทั้งกรณีการไม่เพิ่มหน่วยงาน และเพิ่มหน่วยงาน</b>	<b>๓๒</b>
๑. หลักเกณฑ์การพิจารณาจัดตั้งสำนักงานในต่างประเทศ	๓๒
๒. ขั้นตอนการจัดตั้งสำนักงานในต่างประเทศ	๓๔
<b>ภาคผนวก</b>	<b>๓๘</b>
ภาคผนวกที่ ๑ นิยามศัพท์	๓๘
ภาคผนวกที่ ๒ คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม	๔๐
เอกสารหมายเลข ๑ ตารางเปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุงใหม่	๔๔
เอกสารหมายเลข ๒ รายการเปรียบเทียบหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการ	๔๕
เอกสารหมายเลข ๓ ตารางแสดงปริมาณงานย้อนหลัง และเป้าหมายล่วงหน้า กอง .....	๔๖
เอกสารหมายเลข ๔ ตารางแสดงตัวชี้วัดความสำเร็จ จากการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ	๔๗
เอกสารหมายเลข ๕ กรอบค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	๔๙
ภาคผนวกที่ ๓ ตัวอย่างแบบบันทึกเสนอที่ประชุม ๓ ฝ่าย	๕๑
ภาคผนวกที่ ๔ คำสั่งแต่งตั้ง	๕๓

# สารบัญภาพ

---

	หน้า
ภาพที่ ๑ ขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange)	๑๐
ภาพที่ ๒ ขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มเติม	๑๕
ภาพที่ ๓ แนวทางการวิเคราะห์ภารกิจเพื่อการจัดส่วนราชการในภูมิภาค	๒๙
ภาพที่ ๔ ขั้นตอนการจัดตั้งสำนักงานในต่างประเทศ	๓๗

## บทนำ

# แนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

## ๑. กี่มา

การปรับปรุงแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรมครั้งนี้ เป็นการทบทวนหลักการเดิมในมติคณะรัฐมนตรี (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ เรื่อง การมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ เรื่อง การทบทวนข้อเสนอให้จัดตั้งหน่วยงานของรัฐตามแผนการปฏิรูปประเทศ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของ สำนักงานประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี) ผูกกับหลักการใหม่ที่คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้กำหนดขึ้น เพื่อให้มีความชัดเจนในทางปฏิบัติแก่หน่วยงาน

คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑ เรื่อง การมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม และยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๒ เรื่อง การทบทวนข้อเสนอให้จัดตั้งหน่วยงานของรัฐตามแผนการปฏิรูปประเทศ และเห็นชอบกับการปรับปรุงแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ตามที่ ก.พ.ร. เสนอ เพื่อให้การปรับปรุงแนวทางการแบ่งส่วนราชการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในการตอบสนองวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ที่มุ่งให้ภาครัฐมีขนาดเล็กลง เหมาะสมกับการกิจ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งมีการกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ให้มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนกัน

เพื่อให้การดำเนินการแบ่งส่วนราชการภายในกรมมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจน สำนักงาน ก.พ.ร. จึงขอยกเลิกแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรมเดิมตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๒ และแนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาคตามหนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๒๗ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ซึ่งได้นำมาผนวกรวมในครั้งนี้ และให้ส่วนราชการถือปฏิบัติแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรมฉบับนี้แทน

## ๒. แนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

๒.๑ การแบ่งส่วนราชการภายในกรม มีแนวทางใน ๒ กรณี ดังนี้

๒.๑.๑ กรณีการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange) โดย ก.พ.ร. มอบอำนาจให้ส่วนราชการพิจารณาจัดโครงสร้างส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรมได้เอง ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) การจัดโครงสร้างส่วนราชการระดับกอง (rearrange) โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง ในภาพรวมของส่วนราชการ และจำนวนกองที่ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการยังคงเท่าเดิม ได้แก่ การนำกองส่วนกลางที่รับผิดชอบภารกิจหลักหรือภารกิจสนับสนุน หรือกองที่เป็นหน่วยงานของราชการบริหาร

ส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค มายุบเล็กหรือยุบรวมกองเดิม แล้วนำมาจัดตั้งเป็นกองใหม่ในส่วนกลาง โดยไม่เป็นการเพิ่มจำนวนกองในภาพรวมของส่วนราชการ

(๒) การจัดหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคใหม่ โดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน เช่น การจัดพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบใหม่ รวมถึงการย้ายสถานที่ตั้งของสำนักงานจากจังหวัดหนึ่งไปยังอีกจังหวัดหนึ่งตามการจัดพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบใหม่

(๓) การจัดหน่วยงานในต่างประเทศใหม่ โดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน เช่น การย้ายสถานที่ตั้งของสำนักงานจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง หรือจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่งภายในประเทศเดียวกัน ทั้งนี้ สำนักงานดังกล่าวต้องเป็นสำนักงานตามกฎหมาย /หรือตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

### รายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ ๑

๒.๑.๒ กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่ ส่วนราชการต้องเสนอให้ ก.พ.ร. พิจารณา โดยต้องเป็นกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง และต้องมีข้อเสนอให้ยุบเลิกหรือยุบรวมหน่วยงานที่มีอยู่เดิม หรือถ่ายโอนภารกิจ เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนทั้งในด้านการกิจและงบประมาณ รวมทั้งให้เสนอแผนการนำ Digital Technology มาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน หรือนำมาทดแทนเพื่อลดภาระงานที่มีอยู่เดิม ประกอบคำขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่ด้วย

การจัดทำข้อเสนอให้ยุบเลิกหรือยุบรวมหน่วยงานที่มีอยู่เดิม หรือถ่ายโอนภารกิจ เพื่อประกอบคำขอกรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่ ส่วนราชการสามารถดำเนินการได้เฉพาะกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ข้อเสนอให้ยุบเลิกหรือยุบรวมหน่วยงานในสังกัดที่มีอยู่เดิม (One-In, X-Out) เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนทั้งในด้านการกิจและงบประมาณ

(๒) ข้อเสนอการถ่ายโอนภารกิจหลัก (core function) ให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการแทน หรือข้อเสนอการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ทั้งนี้ ส่วนราชการต้องแสดงให้เห็นว่าภารกิจหลักนั้นยุบเลิกหรือลดลงด้วยวิธีการข้างต้น แล้วส่งผลให้ปริมาณงานนั้นลดลง รวมทั้งต้องแสดงให้เห็นถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามข้อเสนออย่างเป็นรูปธรรม (expected result) ต่อประชาชนและประเทศชาติ ทั้งนี้ ต้องกำหนดตัวชี้วัดผลลัพธ์ (expected outcomes) เพื่อใช้ในการติดตามประเมินผล และจะต้องไม่เพิ่มอัตรากำลังภายในระยะเวลา ๓ ปี

(๓) ข้อเสนอยุบเลิกภารกิจหรือยุบรวมหน่วยงานของส่วนราชการอื่น (X-In, Y-Out) สำหรับกรณีภารกิจที่มี Value Chain เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงหลายส่วนราชการ ซึ่งไม่อาจพิจารณาเฉพาะส่วนราชการใด ส่วนราชการหนึ่งได้

### รายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ ๒

#### ๒.๒ การประเมินผลสัมฤทธิ์ และความคุ้มค่าหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่

ในการเสนอขอจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ ส่วนราชการจะต้องนำเสนอผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับจากการมีหน่วยงานนั้น ๆ รวมทั้งตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ภายในกรอบระยะเวลา ๑ - ๕ ปี เพื่อให้ ก.พ.ร. พิจารณา โดยสำนักงาน ก.พ.ร. จะติดตาม ประเมินผลสัมฤทธิ์และความคุ้มค่า เพื่อนำเสนอ ก.พ.ร. พิจารณาทบทวนความเหมาะสมของการปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ หากผลการประเมินปรากฏว่าไม่เกิดผลสัมฤทธิ์และความคุ้มค่าต่อราชการ ก.พ.ร. จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อยุบหน่วยงานดังกล่าวต่อไป



การเสนอขอจัดตั้งหน่วยงานขึ้นใหม่ที่ต้องดำเนินการตามข้อ ๒.๒ หมายความว่ารวมถึงการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ทั้งกรณีการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange) ซึ่งมีการยุบเลิกหรือยุบรวมหน่วยงานเดิม และนำมาจัดตั้งเป็นกองขึ้นใหม่ ตามข้อ ๒.๑.๑ และกรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่ ตามข้อ ๒.๑.๒

### ๓. การกำหนดตำแหน่งประเภทอำนวยการ กรณีที่ส่วนราชการมีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการใหม่

การกำหนดตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกอง ที่เป็นการจัดโครงสร้างส่วนราชการตามหลักการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ตามข้อ ๒.๑.๑ หรือที่เป็นการจัดตั้งกองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกองเพิ่มใหม่ ตามข้อ ๒.๑.๒ ให้ส่วนราชการดำเนินการเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการกำหนดตำแหน่งประเภทอำนวยการ กรณีที่ส่วนราชการมีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการใหม่ ตามที่ ก.พ. กำหนด

### ๔. การจัดส่วนราชการในภูมิภาค ทั้งกรณีการไม่เพิ่มหน่วยงาน และเพิ่มหน่วยงาน

การจัดส่วนราชการในภูมิภาคกรณีไม่เพิ่มหน่วยงาน ให้ดำเนินการตามหลักการมอบอำนาจ ตามข้อ ๒.๑.๑ และกรณีเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่ ส่วนราชการต้องเสนอให้ ก.พ.ร. พิจารณา (เพิ่มหน่วยงาน) ให้ดำเนินการตามข้อ ๒.๑.๒ โดยทั้งสองกรณี ให้ส่วนราชการดำเนินการตามแนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาค ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนี้

(๑) ให้ส่วนราชการจัดทำรายละเอียดคำชี้แจงประกอบการพิจารณาเพื่อขอจัดตั้งหรือยุบเลิกราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค ซึ่งต้องสอดคล้องตามแนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาค ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ที่ได้กำหนดไว้ออกเป็น ๒ แนวทาง คือ ๑) แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค และ ๒) แนวทางการจัดตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวง ทบวง กรม โดยประชุมหารือร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ.

(๒) ให้ส่วนราชการขอความเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของส่วนราชการนั้น ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยความเห็นชอบดังกล่าวให้ผ่านกลไกของจังหวัด เช่น คณะกรรมการจังหวัด ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือคณะกรรมการอื่นที่เห็นสมควร และจัดทำเป็นรายละเอียดประกอบคำชี้แจงเพิ่มเติมในเอกสารคำชี้แจงฯ แล้วให้นำรายงานการประชุมที่ผ่านการขอความเห็นดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของรายละเอียดคำชี้แจงเพิ่มเติม

รายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ ๓



## ๕. การจัดหน่วยงานในต่างประเทศ ทั้งกรณีการไม่เพิ่มหน่วยงาน และเพิ่มหน่วยงาน

การจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศกรณียุบเลิกหรือรวมหน่วยงานที่มีอยู่เดิมของส่วนราชการนั้น ในคราวเดียวกันและไม่มีผลเป็นการเพิ่มจำนวนหน่วยงานในต่างประเทศ ให้ดำเนินการตามข้อ ๒.๑.๑ การมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม และหลักการจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศ ส่วนกรณีที่มีผลเป็นการเพิ่มจำนวนหน่วยงาน ให้ดำเนินการตามข้อ ๒.๑.๒ โดยให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.พ.ร. แล้ว โดยความเห็นชอบดังกล่าวเป็นการพิจารณา ร่วมกับสำนักงาน ก.พ. สำนักงานประมาณ และกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารราชการในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

การจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศทั้งสองกรณี ต้องสอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศและไม่กระทบต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ ตลอดจนต้องคำนึงถึงภาระด้านงบประมาณ ผลประโยชน์ ความคุ้มค่าของประเทศ และความเหมาะสมกับบริบทปัจจุบัน โดยส่วนราชการต้องดำเนินการเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) เพิ่มองค์ประกอบของคณะกรรมการแบ่งส่วนราชการภายในกรม และคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง โดยให้ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศร่วมเป็นคณะกรรมการ และคณะกรรมการ

(๒) จัดทำคำชี้แจงเพิ่มเติม ในส่วนของการจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศตามหลักเกณฑ์การพิจารณา เพื่อประกอบการพิจารณาจัดตั้งสำนักงานในต่างประเทศ

รายละเอียดเพิ่มเติมในบทที่ ๔

## ๖. องค์ประกอบของคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง และ คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรม

เพื่อให้ส่วนราชการพิจารณาจัดโครงสร้างส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรมได้เองอย่างรวดเร็ว เหมาะสมกับบทบาทภารกิจที่เปลี่ยนแปลงและตอบสนองต่อประชาชน ตามหลักการการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม และเพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการทำงานของส่วนราชการ หัวหน้าส่วนราชการสามารถมอบหมายเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยเลขานุการของคณะกรรมการแบ่งส่วนราชการภายในกรมเพิ่มเติมได้ กรณีที่หัวหน้าส่วนราชการเห็นสมควร

องค์ประกอบ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง และ คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรม ดังนี้

### ๖.๑ คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง

มีองค์ประกอบ ดังนี้

- |                                 |               |
|---------------------------------|---------------|
| (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง       | เป็นประธาน    |
| (๒) ปลัดกระทรวง หรือเทียบเท่า   | เป็นรองประธาน |
| (๓) เลขาธิการ ก.พ. หรือผู้แทน   | เป็นกรรมการ   |
| (๔) เลขาธิการ ก.พ.ร. หรือผู้แทน | เป็นกรรมการ   |

- (๕) เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
- (๖) เลขานุการคณะรัฐมนตรี หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
- (๗) เลขานุการสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
- (๘) ปลัดกระทรวงการคลัง หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
- (๙) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ หรือผู้แทน เป็นกรรมการ
- (๑๐) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาระบบบริหาร ของกระทรวง ที่ปลัดกระทรวงฯ มอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม
- (๑๑) เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.ร. ที่เลขานุการ ก.พ.ร. มอบหมาย เป็นกรรมการและเลขานุการร่วม

หมายเหตุ : ๑. ผู้แทนส่วนราชการต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประเภทบริหารระดับต้นหรือตำแหน่งประเภทวิชาการระดับทรงคุณวุฒิขึ้นไป  
 ๒. กรณีมีการจัดหน่วยงานในต่างประเทศให้กำหนดปลัดกระทรวงการต่างประเทศ หรือผู้แทน เป็นกรรมการอีกหนึ่งตำแหน่ง

สำหรับส่วนราชการในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง รวมทั้งส่วนราชการในสังกัดกระทรวงที่อยู่ในบังคับบัญชาของรัฐมนตรีจะมีองค์ประกอบแตกต่างกัน

### ๖.๒ คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรม

มีองค์ประกอบ ดังนี้

- (๑) หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม เป็นประธาน
- (๒) รองหัวหน้าส่วนราชการ หรือเทียบเท่า เป็นรองประธาน ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมมอบหมาย
- (๓) ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. เป็นคณะทำงาน
- (๔) ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร. เป็นคณะทำงาน
- (๕) ผู้แทนสำนักงบประมาณ เป็นคณะทำงาน
- (๖) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาระบบบริหาร ที่หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมมอบหมาย เป็นคณะทำงานและเลขานุการ
- (๗) เจ้าหน้าที่ที่หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม มอบหมาย (ถ้ามี) เป็นผู้ช่วยเลขานุการ\*

\* กรณีหัวหน้าส่วนราชการเห็นสมควร สามารถมอบหมายเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เพิ่มเติมได้อีก

#### ๑ ตำแหน่ง

หมายเหตุ : ๑. ผู้แทนส่วนราชการต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งประเภทอำนวยการหรือประเภทวิชาการระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป  
 ๒. กรณีมีการจัดหน่วยงานในต่างประเทศให้กำหนดผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศเป็นคณะทำงานอีกหนึ่งตำแหน่ง

ทั้งนี้ ส่วนราชการอาจพิจารณากำหนดแต่งตั้งคณะทำงานย่อยภายในส่วนราชการระดับกรม โดยมี ผู้อำนวยการกองต่าง ๆ ของส่วนราชการ และผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นองค์ประกอบคณะทำงานย่อยๆ เพื่อทำหน้าที่ พิจารณาการปรับปรุงโครงสร้างของกรม และร่วมกันจัดทำคำชี้แจงการขอปรับปรุงโครงสร้างของกรมให้มีความเหมาะสมและชัดเจน ก่อนนำเสนอต่อคณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมต่อไป

รายละเอียดตัวอย่างคำสั่งเพิ่มเติมตามภาคผนวกที่ ๑

## ๗. แนวทางการเขียนร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการภายในกรมของส่วนราชการ

การเขียนร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการภายในกรมของส่วนราชการต่าง ๆ นั้น ให้ส่วนราชการกำหนดภารกิจ หน้าที่และอำนาจของกรมเป็นหลัก และกำหนดหน้าที่และอำนาจของกองให้สอดคล้องกันโดยระบุเท่าที่จำเป็น ไม่ลงในรายละเอียด และกำหนดให้กองต่าง ๆ มีภารกิจหรือหน้าที่ตามที่อธิบดีมอบหมายหรือสั่งการ เพื่อให้มีความยืดหยุ่นและสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ เรื่อง การปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

\*\*\*\*\*

## บทที่ ๑

# การแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange)

### ๑. หลักการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

การมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการมีความยืดหยุ่น คล่องตัว สามารถจัดตั้ง ยุบเลิก และปรับเปลี่ยนส่วนราชการให้ตอบสนองต่อประชาชน การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ นโยบาย และภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล ตลอดจนบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก และแนวโน้มที่สำคัญในอนาคต

การมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange) มีหลักการว่า ก.พ.ร. จะมอบอำนาจให้ส่วนราชการพิจารณาจัดโครงสร้างส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรมได้เอง ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) การจัดโครงสร้างส่วนราชการระดับกอง (rearrange) โดยไม่เพิ่มจำนวนกองในภาพรวมของส่วนราชการตามที่ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ได้แก่ การนำกองส่วนกลางที่รับผิดชอบภารกิจหลัก หรือภารกิจสนับสนุน หรือกองที่เป็นหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค มายุบเลิกหรือยุบรวมกองเดิม แล้วนำมาจัดตั้งเป็นกองใหม่ในส่วนกลาง (ยกเว้นราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค) โดยไม่เป็นการเพิ่มจำนวนกองในภาพรวมของส่วนราชการ เพื่อรับผิดชอบภารกิจหลัก หรือภารกิจใหม่ ๆ ตามยุทธศาสตร์ นโยบาย ภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล และภารกิจที่สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และภารกิจหลักในการบรรลุเป้าหมายของส่วนราชการ เพื่อให้การดำเนินภารกิจของส่วนราชการดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้คำนึงถึงผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับเป็นสำคัญ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ยุบเลิกหรือยุบรวมกองเดิม	เพื่อจัดตั้งกองใหม่ที่เป็น
(๑.๑) ที่เป็น “ภารกิจหลัก”	ภารกิจหลัก
(๑.๒) ที่เป็น “ภารกิจสนับสนุน”	ภารกิจหลัก
(๑.๓) ที่เป็น “ภารกิจสนับสนุน”	ภารกิจสนับสนุน
(๑.๔) ที่เป็น “ราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค : เขต/ศูนย์/พื้นที่/ภาค”	ราชการบริหารส่วนกลางที่เป็นภารกิจหลัก

ส่วนราชการที่นำมายุบเลิกหรือยุบรวม ต้องเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกองที่ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเท่านั้น ไม่รวมถึงหน่วยงานภายในที่ส่วนราชการจัดตั้งตามคำสั่งของส่วนราชการ และหน่วยงานที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด เช่น ด้านบุคลากร ทำอากาศยาน เป็นต้น

กรณีการจัดตั้งส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกอง ที่ปฏิบัติภารกิจสนับสนุน หรือภารกิจงานด้านสนับสนุนยุทธศาสตร์และภารกิจหลักของส่วนราชการ ประกอบด้วย งานยุทธศาสตร์และแผนงาน งานเทคโนโลยีสารสนเทศ งานตรวจราชการ งานบริหารทรัพยากรบุคคล งานพัฒนาทรัพยากรบุคคล งานบริหารการคลัง งานกฎหมาย งานการต่างประเทศ และงานเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ เป็นไปตามแนวทางที่ ก.พ.ร. กำหนด ตามมติ ก.พ.ร. ในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๕

**หมายเหตุ :** คำจำกัดความ “ภารกิจหลัก” และ “ภารกิจสนับสนุน” โปรดอ่านเพิ่มเติมตามภาคผนวก ๑

(๒) การจัดหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งในภูมิภาคใหม่ โดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน เช่น การจัดพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบใหม่ รวมถึงการย้ายสถานที่ตั้งของสำนักงานจากจังหวัดหนึ่งไปยังอีกจังหวัดหนึ่งตามการจัดพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบใหม่ และเป็นหน่วยงานที่ปรากฏในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

(๓) การจัดหน่วยงานในต่างประเทศใหม่ โดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน เช่น การย้ายสถานที่ตั้งของสำนักงานจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง หรือจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่งภายในประเทศเดียวกัน ทั้งนี้ สำนักงานดังกล่าวต้องเป็นสำนักงานตามกฎหมาย หรือตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

## ๒. ขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange)

เพื่อให้ขั้นตอนการดำเนินงานสั้น กระชับ สำนักงาน ก.พ.ร. จึงปรับปรุงขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยลดระยะเวลาการรอหนังสือตอบความเห็นจากหน่วยงานกลาง และให้สำนักงาน ก.พ.ร. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการแล้วแจ้งผลให้ส่วนราชการดำเนินการต่อไปได้ จากนั้นจึงรายงาน ก.พ.ร. เพื่อทราบต่อไป ซึ่งการปรับปรุงดังกล่าวทำให้ระยะเวลาการดำเนินการโดยรวมลดลงประมาณ ๒ เดือน

**การแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามหลักการมอบอำนาจ** มีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้ (ดังภาพที่ ๑)

(๑) ส่วนราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. ร่วมกันจัดทำข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรม (กรณีมีการจัดหน่วยงานในต่างประเทศ ให้กำหนดผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศเข้าร่วมในการจัดทำข้อเสนอฯ เพิ่มเติม) โดยมีรายละเอียดตาม**คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม (ตามหัวข้อ ๓)** พร้อมทั้งสรุปความเห็น เพื่อนำเสนอต่อคณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมและคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง

กรณีการแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามหลักการมอบอำนาจ ที่เป็นหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค ให้ส่วนราชการนำคำชี้แจงฯ ที่ผ่านการประชุมหารือร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. แล้ว ขอความเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของส่วนราชการนั้น โดยความเห็นชอบดังกล่าวให้ผ่านกลไกของจังหวัด เช่น คณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการอื่นที่เห็นสมควร และจัดทำเป็นรายละเอียดประกอบคำชี้แจงเพิ่มเติม เพื่อนำเสนอต่อคณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรม

(โปรดอ่านเพิ่มเติมตามบทที่ ๓ การจัดส่วนราชการในภูมิภาค ทั้งกรณีการไม่เพิ่มหน่วยงาน และเพิ่มหน่วยงาน)

(๒) คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมร่วมกันพิจารณาข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรม จนได้ข้อยุติเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ การจัดแบ่งงานภายในกอง การจัดอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง เพื่อนำข้อเสนอมานำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงเพื่อพิจารณา

(๓) ส่วนราชการตามความเห็นหน่วยงานกลาง ได้แก่ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง โดยให้ผู้แทนหน่วยงานกลางนำความเห็นของหน่วยงานมาในวันประชุม รวมทั้งให้นำความเห็นดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในรายงานการประชุมด้วย

กรณีการจัดหน่วยงานในต่างประเทศ ให้มีความเห็นกระทรวงการต่างประเทศประกอบการพิจารณาด้วย ซึ่งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารราชการในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

(๔) คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงพิจารณาข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามที่คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมมีข้อยุติเบื้องต้น รวมถึงร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการใหม่

(๕) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงส่งข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามที่คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยประกอบด้วย หน้าที่และอำนาจของส่วนราชการตามร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการใหม่ การแบ่งส่วนงานภายในได้กอง กรอบอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง พร้อมแนบรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง มายังสำนักงาน ก.พ.ร.

(๖) สำนักงาน ก.พ.ร. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

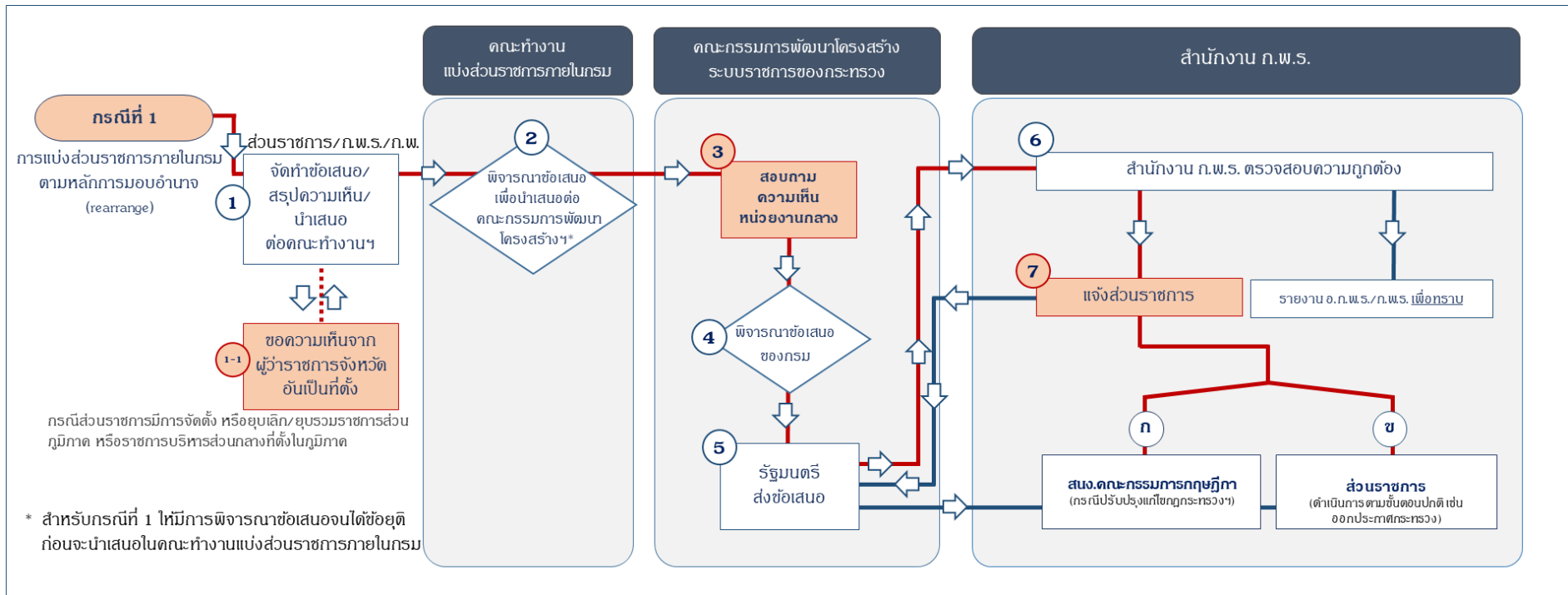
(๗) สำนักงาน ก.พ.ร. แจ้งผลส่วนราชการทราบและดำเนินการต่อไปได้ พร้อมทั้งรายงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (อ.ก.พ.ร.) เกี่ยวกับการทบทวนบทบาทภารกิจและปรับปรุงโครงสร้างของส่วนราชการ และ ก.พ.ร. เพื่อทราบต่อไป

เมื่อทราบผลการพิจารณาจากสำนักงาน ก.พ.ร. ให้ส่วนราชการดำเนินการต่อไป ดังนี้

(ก) กรณีที่ต้องแก้ไขกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ให้ส่วนราชการจัดส่งร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาดำเนินการตามขั้นตอนปกติต่อไป

(ข) กรณีที่ไม่ต้องแก้ไขกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ให้ส่วนราชการดำเนินการตามขั้นตอนปกติต่อไป เช่น การออกประกาศกระทรวง

ภาพที่ ๑ ขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange)



- หมายเหตุ :
- ๑) ขั้นตอนที่ ๓ ไม่ต้องรอตอบกลับ ให้ผู้แทนถือความเห็นมาในวันประชุมคณะกรรมการฯ กระทรวง และให้เป็นเอกสารแนบในรายงานการประชุมฯ
  - ๒) ขั้นตอนที่ ๗ สำนักงาน ก.พ.ร. ตรวจสอบความถูกต้องร่างกฎกระทรวงฯ และแจ้งส่วนราชการกลับ สำหรับการรายงาน อ.ก.พ.ร./ก.พ.ร. ให้ทำคู่ขนานกันไป
  - ๓) การปรับปรุงขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ทำให้ระยะเวลาโดยรวมลดลงประมาณ ๒ เดือน



### ๓. การปรับปรุงการจัดทำคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange)

เฉพาะกรณีการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange) ให้ส่วนราชการจัดทำคำชี้แจงเฉพาะสาระสำคัญของการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการในรูปแบบบทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary) โดยตอบคำถามสำคัญ ใน ๓ ประเด็น ดังนี้

(๑) สถานการณ์ (Scenario) และ/หรือแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ (Megatrend) ที่แสดงถึงเหตุผลความจำเป็นในการขอปรับปรุง โดยส่วนราชการต้องแสดงให้เห็นถึงการทบทวนภารกิจโดยภาพรวม เพื่อระบุให้เห็นถึงผลกระทบที่ทำให้เป็นที่มาของการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ และความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

(๒) แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของบทบาทหน้าที่และภารกิจของหน่วยงานในปัจจุบัน และที่ขอปรับปรุงใหม่ว่า มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร และแสดงการเปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการในปัจจุบัน และที่ขอปรับปรุง

(๓) แสดงให้เห็นถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ อย่างเป็นรูปธรรม (Expected Result) ประโยชน์ต่อประชาชน และประเทศชาติที่จะได้รับ รวมทั้งต้องกำหนดตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Expected Outcomes) ระดับกรม และกองใหม่ เพื่อใช้ในการติดตามประเมินผล จากการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการ

ทั้งนี้ เอกสารคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรม และคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

- ๓.๑ คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ในรูปแบบบทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)
- ๓.๒ ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการใหม่
- ๓.๓ โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในกรมใหม่
- ๓.๔ การจัดแบ่งงานภายในกองใหม่
- ๓.๕ การจัดอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่งใหม่

## บทที่ ๒

# การแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่

การแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่ ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติตามหลักการในมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๖๑ (เรื่อง การขอจัดตั้งหน่วยงานตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ) อย่างเคร่งครัด ซึ่งกำหนดให้ส่วนราชการต้องพิจารณาการปรับปรุงบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างของหน่วยงานที่มีอยู่เดิมเป็นลำดับแรกก่อน และปรับวิธีการทำงานให้มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ก่อนเสนอให้มีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความสำคัญ ความเร่งด่วน เหตุผลความจำเป็น และความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต รวมถึงภาระด้านงบประมาณและกรอบนโยบายของรัฐบาลด้วย ดังนั้น การเสนอขอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่ จึงต้องเป็นกรณีที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง และต้องมีข้อเสนอให้ยุบเลิกหรือยุบรวมหน่วยงานที่มีอยู่เดิม หรือ ถ่ายโอนภารกิจ เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนทั้งในด้านภารกิจและงบประมาณ รวมทั้งให้เสนอแผนการนำ Digital Technology มาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน หรือนำมาทดแทนเพื่อลดภาระงานที่มีอยู่เดิม ประกอบคำขอจัดตั้งหน่วยงานใหม่ด้วย

### ๑. การจัดทำข้อเสนอให้ยุบเลิกหรือยุบรวมหน่วยงานที่มีอยู่เดิม หรือถ่ายโอนภารกิจ เพื่อประกอบคำขอ กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่

ส่วนราชการสามารถดำเนินการได้เฉพาะกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อเสนอให้ยุบเลิกหรือยุบรวมหน่วยงานในสังกัดที่มีอยู่เดิม (One-In, X-Out) เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนทั้งในด้านภารกิจและงบประมาณ

(๒) ข้อเสนอการถ่ายโอนภารกิจหลัก (core function) ให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการแทน หรือข้อเสนอการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ทั้งนี้ ส่วนราชการต้องแสดงให้เห็นว่าภารกิจหลักนั้นยุบเลิกหรือลดลงด้วยวิธีการข้างต้น แล้วส่งผลให้ปริมาณงานนั้นลดลงอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งต้องแสดงให้เห็นถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามข้อเสนออย่างเป็นรูปธรรม (expected result) ต่อประชาชนและประเทศชาติ ทั้งนี้ ต้องกำหนดตัวชี้วัดผลลัพธ์ (expected outcomes) เพื่อใช้ในการติดตามประเมินผล และจะต้องไม่เพิ่มอัตรากำลังภายในระยะเวลา ๓ ปี

(๓) ข้อเสนอยุบเลิกภารกิจหรือยุบรวมหน่วยงานของส่วนราชการอื่น (X-In, Y-Out) สำหรับกรณีภารกิจที่มี Value Chain เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงหลายส่วนราชการ ซึ่งไม่อาจพิจารณาเฉพาะส่วนราชการใดส่วนราชการหนึ่งได้ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๔ เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ เป็นการนำมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าว มารวมไว้ในหลักการและแนวปฏิบัติตามกรอบใหม่ที่เสนอคณะรัฐมนตรีในครั้งนั้น เพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติต่อไป

## ๒. ขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่

เป็นการขอจัดตั้งส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรม กรณีเพิ่มจำนวนส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรมขึ้นใหม่ เช่น การจัดตั้งกอง การจัดตั้งหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค การจัดตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาค การจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศ โดยมีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้ (ดังภาพที่ ๒)

(๑) ส่วนราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. ร่วมกันจัดทำข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรม (กรณีมีการจัดหน่วยงานในต่างประเทศ ให้กำหนดผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศเข้าร่วมในการจัดทำข้อเสนอฯ เพิ่มเติม) โดยมีรายละเอียดตาม**คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม (ตามหัวข้อ ๓)** พร้อมทั้งสรุปความเห็น เพื่อนำเสนอต่อคณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมและคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง

กรณีการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ที่เป็นการขอจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาค ทั้งหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค และราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวง ทบวง กรม ให้ส่วนราชการนำคำชี้แจงฯ ที่ผ่านการประชุมหารือร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. แล้ว ขอความเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของส่วนราชการนั้น โดยความเห็นชอบดังกล่าวให้ผ่านกลไกของจังหวัด เช่น คณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการอื่นที่เห็นสมควร และจัดทำเป็นรายละเอียดประกอบคำชี้แจงเพิ่มเติม เพื่อนำเสนอต่อคณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรม

(โปรดอ่านเพิ่มเติมตามบทที่ ๓ การจัดส่วนราชการในภูมิภาค ทั้งกรณีการไม่เพิ่มหน่วยงาน และเพิ่มหน่วยงาน)

(๒) คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมร่วมกันพิจารณาข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรมเพื่อนำข้อเสนอฯ เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงเพื่อพิจารณา

(๓) ส่วนราชการถามความเห็นหน่วยงานกลาง ได้แก่ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณ เพื่อให้จัดทำความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง โดยให้ผู้แทนหน่วยงานกลางนำความเห็นของหน่วยงานมาในวันประชุม รวมทั้งให้นำความเห็นดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในรายงานการประชุมด้วย

กรณีการจัดหน่วยงานในต่างประเทศ ให้มีความเห็นกระทรวงการต่างประเทศประกอบการพิจารณาด้วย ซึ่งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารราชการในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

(๔) คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงพิจารณาข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามที่คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมมีข้อยุติเบื้องต้น รวมถึงร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการใหม่

(๕) รัฐมนตรีส่งข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการ และรายละเอียดตามคำชี้แจง พร้อมแนบรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง มายังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อนำเสนอ ก.พ.ร. พิจารณา

(๖) ก.พ.ร. พิจารณา

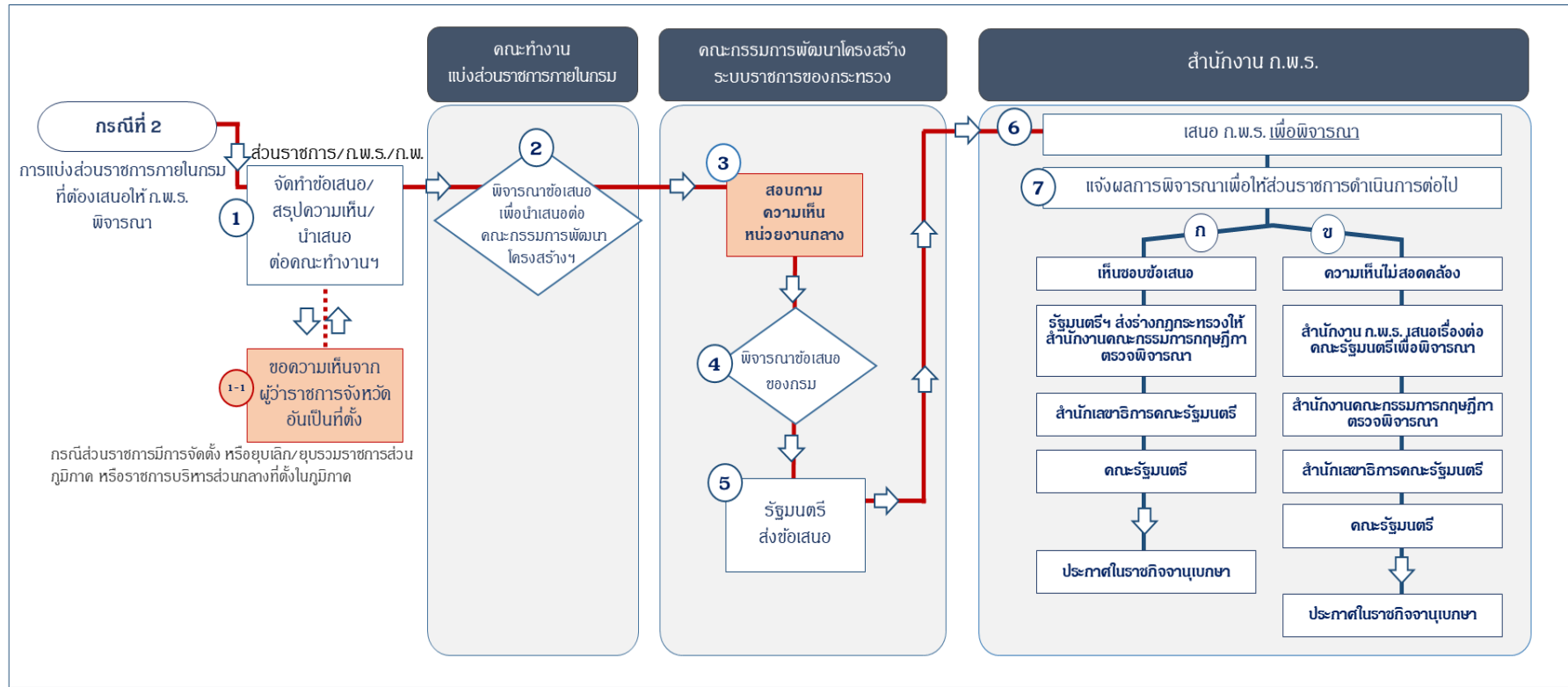
(๗) สำนักงาน ก.พ.ร. แจ้งผลการพิจารณา เพื่อให้ส่วนราชการดำเนินการต่อไป

(ก) กรณี ก.พ.ร. เห็นชอบข้อเสนอมานี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงส่งร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา และส่งร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

(ข) กรณี ก.พ.ร. มีความเห็นไม่สอดคล้องกับคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงให้สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งร่างกฎกระทรวงฯ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา และส่งร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

กรณีการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ที่เป็นการขอจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศ กรณีที่มีผลเป็นการเพิ่มจำนวนหน่วยงาน ให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.พ.ร. แล้ว โดยความเห็นชอบดังกล่าวเป็นการพิจารณาร่วมกับสำนักงาน ก.พ. สำนักงบประมาณ และกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารราชการในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ (โปรดอ่านเพิ่มเติมตามบทที่ ๔ กรณีการจัดหน่วยงานในต่างประเทศ ทั้งกรณีการไม่เพิ่มหน่วยงานและเพิ่มหน่วยงาน)

ภาพที่ ๒ ขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มเติม



### ๓. การจัดทำคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่

ให้ส่วนราชการจัดทำคำชี้แจงเพื่อประกอบข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการ โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยหัวข้อ ดังนี้

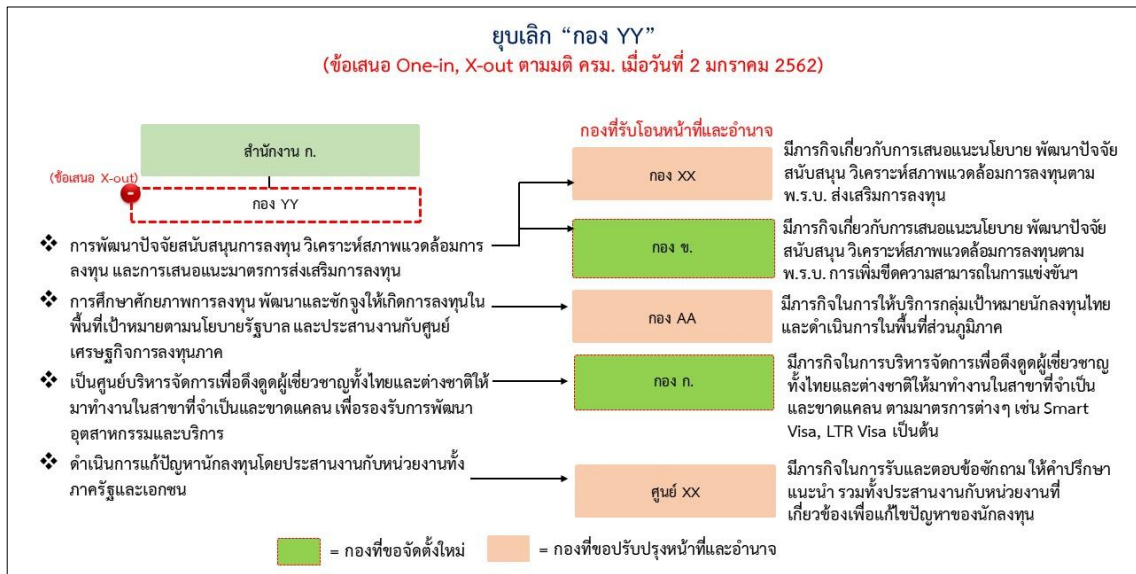
- (๑) การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของส่วนราชการ
- (๒) เหตุผลความจำเป็นในการขอจัดตั้ง
- (๓) ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่ และอัตรากำลังเจ้าหน้าที่
- (๔) ปริมาณงาน
- (๕) แสดงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้างและภารกิจของส่วนราชการ/ส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรมใหม่
- (๖) ค่าใช้จ่าย
- (๗) กรณีการจัดส่วนราชการในภูมิภาค (ถ้ามี)
- (๘) กรณีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ในต่างประเทศ (ถ้ามี)

เอกสารแนบ : ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ  
รายละเอียดตามภาคผนวกที่ ๒

### ๔. ข้อยกเว้นเพิ่มเติมในการดำเนินการ

การจัดทำข้อเสนอยุบเลิกหรือยุบรวมหน่วยงานในสังกัดที่มีอยู่เดิม (One-In, X-Out) เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนทั้งในด้านภารกิจและงบประมาณ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการมีการทบทวนภารกิจของกรมในภาพรวม ภารกิจใดที่ไม่มีความจำเป็นที่ส่วนราชการต้องดำเนินการเองทั้งหมด สามารถดำเนินการด้วยวิธีการอื่น เช่น ให้ภาคเอกชนดำเนินการ ทำงานร่วมกับเครือข่าย การนำดิจิทัลเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ส่วนราชการสามารถนำอัตรากำลังที่มีอยู่เดิม ไปปฏิบัติงานอื่นที่ส่วนราชการต้องมุ่งเน้นให้ความสำคัญเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน หรือนโยบายสำคัญของรัฐบาล เปรียบเสมือนการจัดบ้านใหม่ขององค์กร เพื่อให้รองรับกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

ตัวอย่าง เช่น ส่วนราชการ ก. ได้ทบทวนภารกิจในภาพรวมของกรม และเสนอยุบเลิกกอง YY ซึ่งหน้าที่และอำนาจของกอง YY ได้ตัดโอนไปเป็นหน้าที่และอำนาจของกองต่าง ๆ ที่สามารถปฏิบัติงานเชื่อมโยงกันโดยไม่กระทบต่อประสิทธิภาพการให้บริการผู้รับบริการ และประสิทธิภาพการทำงานของกรม



การจัดทำข้อเสนอการถ่ายโอนภารกิจหลัก (core function) ให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการ หรือข้อเสนอการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ส่วนราชการควรดำเนินการจัดทำแผนการถ่ายโอนภารกิจในแต่ละระยะให้ชัดเจน โดยรายละเอียดอย่างน้อยควรประกอบด้วย ๑) กิจกรรมหลักที่ต้องดำเนินการ ตามข้อเสนอการถ่ายโอนภารกิจหลักไปให้ภาคส่วนอื่นหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ เช่น การสร้างความพร้อมของผู้รับการถ่ายโอน การประชาสัมพันธ์หรือสื่อสารสร้างความเข้าใจให้ผู้รับบริการรับรู้ การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒) ระยะเวลาในการดำเนินการ เพื่อให้มีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจนที่แสดงให้เห็นว่าปริมาณงานของภารกิจหลักที่ส่วนราชการเสนอถ่ายโอนภารกิจมีปริมาณงานลดลงอย่างต่อเนื่องและมีนัยสำคัญ และส่วนราชการจะสิ้นสุดการดำเนินการภารกิจดังกล่าวในบทบาทเดิมเมื่อใด ๓) ผลผลิตหรือผลลัพธ์ที่จะได้รับการดำเนินการภายใต้กิจกรรมหลักในแต่ละปี ๔) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในแต่ละปี เพื่อใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินการ ซึ่งตัวชี้วัดควรสอดคล้องตามผลผลิตหรือผลลัพธ์ตามที่กำหนด

ทั้งนี้ การจัดทำข้อเสนอการถ่ายโอนฯ ดังกล่าว ส่วนราชการควรมีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบในการกำหนดกิจกรรมดังกล่าว เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนการถ่ายโอนไปสู่การปฏิบัติได้จริง

การจัดทำข้อเสนอยุบเลิกภารกิจหรือยุบรวมหน่วยงานของส่วนราชการอื่น (X-In, Y-Out) สำหรับกรณีภารกิจที่มี Value Chain เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงหลายส่วนราชการ ซึ่งไม่อาจพิจารณาเฉพาะส่วนราชการใดส่วนราชการหนึ่งได้ ก่อนที่ส่วนราชการจะดำเนินการจัดทำข้อเสนอดังกล่าว เสนอต่อคณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรม และคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องควรมีการประชุมร่วมกันในการจัดทำข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้าง เพื่อพิจารณาถึงขอบเขตภารกิจที่จะตัดโอนระหว่างหน่วยงาน เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนทั้งในด้านภารกิจและงบประมาณ รวมถึงการจัดทำแผนการเปลี่ยนผ่าน (Transformation Plan) ร่วมกันในการเตรียมความพร้อมในทุกมิติ ได้แก่ การตัดโอนภารกิจ อัตรากำลัง งบประมาณ รวมถึง คุรุภัณฑ์ต่าง ๆ (ถ้ามี) เพื่อให้ภายหลังการตัดโอนภารกิจ ส่วนราชการสามารถปฏิบัติภารกิจดังกล่าวได้อย่างต่อเนื่อง ไม่มีผลกระทบต่อการใช้บริการหรือการปฏิบัติงาน



## บทที่ ๓

# การจัดส่วนราชการในภูมิภาค ทั้งกรณีการไม่เพิ่มหน่วยงาน และเพิ่มหน่วยงาน

การขอจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาค ให้ส่วนราชการดำเนินการตามแนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาค ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ (หนังสือสำนักงาน ก.พ.ร. ที่ นร ๑๒๐๐/ว ๒๗ ลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐) และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนี้

(๑) ให้ส่วนราชการจัดทำรายละเอียดคำชี้แจงประกอบการพิจารณาเพื่อขอจัดตั้งหรือยุบเลิกราชการบริหารส่วนภูมิภาค หรือราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค ซึ่งต้องสอดคล้องตามแนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาค ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ที่ได้กำหนดไว้ ๒ แนวทาง คือ ๑) แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค และ ๒) แนวทางการจัดตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวง ทบวง กรม โดยประชุมหารือร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ.

(๒) ให้ส่วนราชการขอความเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของส่วนราชการนั้น ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยความเห็นชอบดังกล่าวให้ผ่านกลไกของจังหวัด เช่น คณะกรรมการจังหวัด ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือคณะกรรมการอื่นที่เห็นสมควร และจัดทำเป็นรายละเอียดประกอบคำชี้แจงเพิ่มเติมในเอกสารคำชี้แจงฯ และให้นำรายงานการประชุมที่ผ่านการขอความเห็นดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของรายละเอียดคำชี้แจงเพิ่มเติม

## ๑. แนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาค ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐

### ๑.๑ หลักการ

ส่วนราชการในภูมิภาค เป็นหน่วยงานภาครัฐที่กระทรวง ทบวง กรม ได้ตั้งขึ้น ให้มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการของกระทรวง ทบวง กรม นั้น ๆ มีหัวหน้าส่วนราชการรับผิดชอบปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุผลสำเร็จ โดยในการจัดส่วนราชการดังกล่าวจะเน้นหลักการการดำเนินบทบาทภารกิจที่จำเป็นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในส่วนที่ราชการส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติได้ และเป้าหมายสุดท้าย คือ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมถึงการจัดความสัมพันธ์ของอำนาจการบริหารราชการระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน แต่สนับสนุนเชื่อมโยงและเกื้อกูลกัน เพื่อสร้างประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการให้บริการสาธารณะและการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ อันเป็นหลักการตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูประบบราชการ โดยกรอบแนวคิดการพิจารณาจัดส่วนราชการในภูมิภาค เป็นไปตามกรอบแนวคิดของแนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาคตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๐ ได้แก่

๑) หลักการบริหารราชการแนวใหม่และหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาล ประกอบด้วยหลักการย่อย ได้แก่ (๑) หลักขนาดขององค์การที่เหมาะสม (๒) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติราชการ (๓) หลักความคุ้มค่า และ (๔) หลักค่านิยมประชาธิปไตย โดยเน้นการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมและการยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งหมายถึงการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการหรือไม่ต้องการ ในบริการของรัฐ การมีส่วนร่วมดำเนินการในภาครัฐและมีส่วนร่วมในการประเมินผลการบริการของภาครัฐเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการบริหารภาครัฐให้ประชาชนได้รับบริการที่ดี ซึ่งจะนำไปสู่การตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

๒) หลักความสัมพันธ์ในเชิงกฎหมายปกครองระหว่างราชการบริหารส่วนกลางกับราชการบริหารส่วนภูมิภาค ซึ่งถือว่าราชการบริหารส่วนภูมิภาคมีฐานะเป็นผู้แทนของรัฐบาลในการบริหารราชการในระดับพื้นที่ และเป็นผู้แทนของกระทรวง ทบวง กรมในการปฏิบัติราชการตามอำนาจและหน้าที่ของกระทรวง ทบวง กรม ให้เหมาะสมกับท้องที่และประชาชนภายในเขตจังหวัด รวมทั้งกำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายเพื่อประโยชน์ของสังคม ตลอดจนการมีความสัมพันธ์ตามกฎหมายกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในจังหวัดนั้น ในฐานะที่เป็นองค์กรเชื่อมโยงของราชการบริหารส่วนกลางกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน

๓) หลักความสัมพันธ์ในเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างราชการบริหารส่วนกลางและราชการบริหารส่วนภูมิภาค โดยราชการบริหารส่วนกลางจะเน้นการเป็นหน่วยกำหนดยุทธศาสตร์ พัฒนานโยบายและชี้แนะเป้าหมายการพัฒนา การเป็นหน่วยสนับสนุนความรู้ทางวิชาการใหม่ และการเป็นผู้กำหนดแนวทาง/หลักเกณฑ์/มาตรการและกำกับดูแลให้เป็นไปตามที่กำหนด โดยมีราชการบริหารส่วนภูมิภาคทำหน้าที่ในการนำแผนงานตามภารกิจของรัฐและนโยบายของรัฐบาลมาปฏิบัติภายในเขตจังหวัดให้เกิดเป็นรูปธรรม และประสานดูแลในเรื่องทิศทางการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของชุมชน และต้องสนองตอบต่อยุทธศาสตร์ชาติด้วย รวมทั้งประสานให้ความช่วยเหลือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาชนและชุมชน ในการตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติและแก้ไขปัญหาเฉพาะของพื้นที่

๔) หลักการบริหารราชการแบบเครือข่าย โดยการสร้างเครือข่ายหรือการสร้างพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์ในทุกภาคส่วนให้เข้ามาช่วยหรือมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแทน โดยไม่จำเป็นต้องจัดตั้งส่วนราชการ

## ๑.๒ แนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาค

แนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาค จะเน้นหลักการการดำเนินบทบาทภารกิจที่จำเป็นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในส่วนที่ราชการส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติได้ และเป้าหมายสุดท้าย คือ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน และเน้นการจัดความสัมพันธ์ของอำนาจทางการบริหารราชการระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน แต่สนับสนุนเชื่อมโยงและเกื้อกูลกัน เพื่อสร้างประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการให้บริการสาธารณะและการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ อันเป็นหลักการตามวัตถุประสงค์ของการปฏิรูประบบราชการและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

โดยที่รูปแบบและแนวทางการพิจารณาจัดส่วนราชการในภูมิภาคในปัจจุบัน แบ่งเป็น ๒ รูปแบบ คือ การจัดตั้งหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค และการจัดตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวง ทบวง กรม ดังนั้น แนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาคดังกล่าว จึงได้กำหนดเป็น ๒ แนวทาง คือ

- ๑) แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค
- ๒) แนวทางการจัดตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาค ของกระทรวง ทบวง กรม

โดยมีรายละเอียดของรูปแบบและแนวทางการพิจารณาในแต่ละรูปแบบ ดังนี้

### ก. แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานของราชการส่วนกลางในภูมิภาค

การจัดตั้งหน่วยงานที่เป็นราชการส่วนกลางที่ไปตั้งในพื้นที่นั้น ปัจจุบันมีอยู่เป็นจำนวนมากทั้งที่เป็นหน่วยงานที่ปรากฏในกฎกระทรวง และไม่ปรากฏในกฎกระทรวง ซึ่งการที่มีหน่วยงานลงไปปฏิบัติภารกิจในพื้นที่ที่ตอบสนองต่อลูกค้าหลักเดียวกันเป็นจำนวนมากและหลากหลายนั้น อาจก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนหรือความไม่ชัดเจนในภารกิจ ทำให้เกิดความสับสนต่อลูกค้าหรือประชาชนผู้มารับบริการ ดังนั้น การจัดตั้งหน่วยงานส่วนกลางในภูมิภาคจำเป็นต้องคำนึงถึงความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการในพื้นที่ และซ้ำซ้อนในเชิงภารกิจของรัฐที่เป็นผลให้เกิดความสับสนเปลืองของทรัพยากรทางการบริการรัฐได้ **แนวทางนี้จึงอยู่ในฐานของความพยายามที่จะลดจำนวนของหน่วยงานที่เป็นส่วนกลางไปตั้งในภูมิภาคให้ได้ โดยเน้นมุ่งไปที่ส่วนราชการที่ปรากฏในกฎกระทรวงก่อน** สำหรับส่วนราชการที่ไม่ปรากฏในกฎกระทรวงนั้น ควรต้องมีมาตรการที่จะรณรงค์ให้ส่วนราชการงดเว้นหรือเข้มงวดต่อการจัดตั้งหน่วยงานภายในให้คงเฉพาะที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานภาครัฐ และสร้างความพึงพอใจให้กับประชาชนโดยรวม

#### ๑) หลักการ

##### (๑) หลักการในเชิงภารกิจ

หลักความสัมพันธ์ในเชิงภารกิจระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และท้องถิ่น ต้องคำนึงถึงความซ้ำซ้อนในเชิงภารกิจของรัฐและกระบวนการปฏิบัติงานตามภารกิจนั้น ๆ เช่น ภารกิจงานด้านวิชาการและเทคนิคขั้นสูงที่มีการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย หรือกระบวนการปฏิบัติงานที่จำเป็นอื่น ๆ ที่ต้องลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ โดยเฉพาะในเรื่องของการทดลองหรือการเป็นห้องปฏิบัติการวิชาการ

##### (๒) หลักการในเชิงระบบและประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

คำนึงถึงความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการในพื้นที่ เพื่อให้มีเอกภาพและศักยภาพในการนำเอานโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้เกิดผลในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยอาจขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ พันธกิจ สภาพปัญหาความจำเป็นและปริมาณงานของพื้นที่ที่ต่อเนื่องตลอดปี และความสามารถในการตอบสนองความต้องการของชุมชนและประชาชนเป็นตัวกำหนด ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงการมอบหมายให้มีผู้ดำเนินการกิจแทนประกอบด้วย

##### (๓) หลักการในเชิงโครงสร้าง

คำนึงถึงหลักความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรภาครัฐในการกำหนดจำนวนหน่วยงานภาครัฐให้เหมาะสมกับภารกิจและปริมาณงาน โดยเฉพาะหน่วยงานที่เป็นส่วนกลางไปตั้งในภูมิภาค รวมถึงมาตรการรณรงค์ให้ส่วนราชการงดเว้นหรือเข้มงวดต่อการจัดตั้งหน่วยงานภายในที่ไม่ปรากฏตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

#### ๒) การพิจารณา

การจัดตั้งหน่วยงานของราชการส่วนกลางในภูมิภาค มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

(๑) ภารกิจที่จะจัดตั้งเป็นหน่วยงานของราชการส่วนกลางในภูมิภาคต้องมีใช้ภารกิจของราชการบริหารส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น โดยมีลักษณะภารกิจที่เกี่ยวข้องกับ

(๑.๑) งานวิจัย พัฒนา งานวิชาการ และงานบริการวิชาการ **หรือ**

(๑.๒) งานที่ต้องใช้เทคนิคขั้นสูง หรือวิชาชีพเฉพาะทาง ที่มุ่งบริการและให้ประโยชน์ต่อส่วนราชการหรือส่วนรวมของประเทศ

**และ**

(๒) พื้นที่ปฏิบัติการของภารกิจจะต้องครอบคลุมพื้นที่มากกว่า ๑ จังหวัด โดยมีขอบเขตความรับผิดชอบเป็นภาค กลุ่มป่า ลุ่มน้ำ กลุ่มจังหวัด ฯลฯ หรือ ตามลักษณะของการปฏิบัติงานที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

**และ****(๓) ต้องไม่มีหน่วยงานของกรมที่เป็นราชการส่วนภูมิภาคหรือราชการส่วนกลางในภูมิภาค**

ทั้งนี้ การกำหนดหน่วยงานดังกล่าว จะต้องแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการ โดยการกำหนดหน่วยงานดังกล่าวจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพของการปฏิบัติราชการตามภารกิจ ซึ่งผลสุดท้ายจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมของชาติหรือต่อประชาชนอย่างแท้จริง มีความคุ้มค่าในการจัดตั้งและการใช้ทรัพยากรการบริหารโดยการเกลี่ยอัตราข้าราชการที่เหมาะสม และเป็นการจัดตั้งที่สอดคล้องหรือมีส่วนก่อให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

**๓) รูปแบบ**

การจัดตั้งหน่วยงานของราชการส่วนกลางในภูมิภาค อาจกำหนดเป็น “สำนักงาน ...” ที่ปฏิบัติงานทางวิชาการ หรือ อาจใช้ชื่ออื่นตามลักษณะภารกิจด้านวิชาการที่ลงไปปฏิบัติ เช่น “ศูนย์” ในกรณีเป็นศูนย์กลางทางวิชาการหรือการให้บริการในเทคนิคเฉพาะ หรือ “สถาบัน” กรณีที่เป็นงานด้านการศึกษา ฝึกอบรม หรือการให้บริการทางวิชาการที่ใช้ความรู้เฉพาะทาง

**๔) การดำเนินการเพื่อขอจัดตั้งส่วนราชการ**

ส่วนราชการที่ประสงค์จะขอจัดตั้งหน่วยงานของราชการส่วนกลางในภูมิภาคจะต้องแสดงรายการประกอบการขอจัดตั้ง ซึ่งประกอบด้วย

(๑) การวิเคราะห์ภารกิจ เพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็น ภารกิจที่สอดคล้องกับหลักการและลักษณะงานที่สมควรจัดตั้งเป็นหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางในภูมิภาค และ

(๒) การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการจัดตั้งหน่วยงาน โดยต้องแสดงถึงปริมาณงานที่ได้ดำเนินการไปแล้วและเป้าหมายของงานในอนาคต ขนาดหรือขอบเขตพื้นที่ที่ต้องดูแลเพื่อให้ครอบคลุมภารกิจที่รับผิดชอบทั้งหมด รายละเอียดการเปลี่ยนแปลงของงบประมาณค่าใช้จ่ายและการจัดสรรอัตรากำลังก่อนและหลังการจัดตั้ง กลไกการดำเนินงานตามภารกิจซึ่งแสดงถึงระบบหรือวิธีการทำงานที่สามารถเห็นความเชื่อมโยงของการทำงานในภาพรวมของส่วนราชการ และประโยชน์ที่จะได้รับการจัดตั้งหน่วยงานดังกล่าวทั้งประโยชน์ที่จะเกิดกับประชาชนและประโยชน์ที่จะส่งผลถึงการพัฒนาของประเทศชาติต่อไป

**ข. แนวทางการจัดตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวง ทบวง กรม**

การจะจัดตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวง ทบวง กรม นั้น ถือเป็นหน่วยงานที่มีภารกิจสำคัญในการนำนโยบายของรัฐบาลและของส่วนราชการต่าง ๆ ลงไปปฏิบัติในพื้นที่ รวมถึงการเป็นผู้ส่งเสริม และ กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ดังนั้น ภารกิจที่จะนำมาจัดตั้งหน่วยงานที่เป็นราชการส่วนภูมิภาค จะต้องเกี่ยวข้องกับการให้บริการประชาชน ซึ่งเป็นภารกิจที่ไม่ซ้ำซ้อนกับภารกิจที่มีการกระจายอำนาจและที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ทั้งนี้ การให้บริการดังกล่าวจำเป็นต้องเน้นความรวดเร็ว ฉับไวในการให้บริการแก่ประชาชนโดยตรง การควบคุม ตรวจสอบ กำกับดูแล ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการตามที่กฎหมายกำหนด และ

การส่งเสริมสนับสนุนคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน รวมถึงการส่งเสริมศักยภาพของจังหวัดโดยตรงเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมในระดับจังหวัด

### ๑) หลักการ

สำหรับการจัดตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวง ทบวง กรม จะประกอบด้วยการจัดตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาคระดับจังหวัด และการจัดตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาคระดับอำเภอ โดยมีหลักการในการจัดตั้ง ดังนี้

#### (๑) หลักการในเชิงภารกิจ

หลักความสัมพันธ์ในเชิงภารกิจภาครัฐ ราชการส่วนภูมิภาคจะดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้และกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายในพื้นที่ และการบริการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับประชาชนผู้รับบริการ ทั้งนี้ ภารกิจดังกล่าวต้องมีใช้ภารกิจที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการอยู่

#### (๒) หลักการในเชิงระบบและประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

หลักการบริหารเชิงพื้นที่ที่เน้นการบูรณาการการทำงานร่วมกันหรือการมอบหมายให้หน่วยงานหรือภาคส่วนอื่นดำเนินการแทน โดยพิจารณาถึงประสิทธิภาพของการตอบสนองความต้องการของชุมชนและประชาชนตามสภาพพื้นที่ พันธกิจ สภาพปัญหา ความจำเป็นและปริมาณงานในพื้นที่จังหวัด/อำเภอ

#### (๓) หลักการในเชิงโครงสร้าง

หลักความคุ้มค่าและความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการ โดยมีศูนย์รวมภารกิจหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้เกิดผลในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

### ๒) การพิจารณา

การจัดตั้งหน่วยงานของราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวง ทบวง กรม มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

(๑) ส่วนราชการที่จะจัดตั้งเป็นส่วนราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวง ทบวง กรม ต้องมีอำนาจหน้าที่หรือลักษณะการดำเนินการ สอดคล้องกับภารกิจอย่างน้อยข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑.๑) การรักษา บังคับใช้กฎหมาย และการอนุมัติอนุญาต (Regulator) ให้เกิดความเรียบร้อยและเป็นธรรมในสังคม

(๑.๒) การส่งเสริมและถ่ายทอดองค์ความรู้ (Facilitator) เพื่อช่วยเหลือประชาชนและชุมชนให้สามารถดำรงชีวิตอย่างพอเพียง

(๑.๓) การจัดบริการภาครัฐให้ประชาชน (Operator) เข้าถึงอย่างเสมอภาค รวดเร็ว และมีคุณภาพ โดยบริการดังกล่าวต้องไม่ซ้ำซ้อนกับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

#### และ

(๒) ลักษณะของภารกิจดังกล่าวไม่สามารถให้ส่วนราชการประจำจังหวัดอื่น ๆ ในจังหวัดดำเนินการแทนได้ เนื่องจากต้องใช้เทคนิคหรือหลักวิชาการเฉพาะทาง หรือเป็นด้วยข้อบังคับของกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการนั้น

(๓) เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและมีความคุ้มค่าต่อการใช้ทรัพยากรภาครัฐ การจัดตั้งส่วนราชการที่เป็นราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวง ทบวง กรม จึงกำหนดให้มีส่วนราชการประจำจังหวัดที่เป็นผู้แทนกระทรวงแต่เพียงส่วนราชการเดียว (One Roof) และในการกำหนดให้มีส่วนราชการดังกล่าวไม่จำเป็นต้องจัดตั้งให้ครบทุกจังหวัดหรืออำเภอก็ได้ ทั้งนี้ ให้นำลักษณะภารกิจแต่ละส่วนราชการที่ลงไปปฏิบัติในพื้นที่ยุทธศาสตร์และศักยภาพของพื้นที่มาพิจารณาประกอบด้วย

### ๓) รูปแบบ

รูปแบบของการจัดส่วนราชการส่วนภูมิภาคระดับจังหวัด มี ๒ รูปแบบ คือ

#### (๑) ส่วนราชการประจำจังหวัดแบบรายจังหวัด

ส่วนราชการประจำจังหวัดแบบรายจังหวัด หมายถึง การมีส่วนราชการประจำจังหวัดที่รับผิดชอบเฉพาะจังหวัดที่ส่วนราชการนั้นตั้งอยู่ ซึ่งการกำหนดอาจมีครบทั้ง ๗๖ จังหวัด หรือกำหนดเฉพาะบางจังหวัดก็ได้

#### (๒) ส่วนราชการประจำจังหวัดแบบกลุ่มจังหวัด

ส่วนราชการประจำจังหวัดแบบกลุ่มจังหวัด หมายถึง การกำหนดให้มีส่วนราชการประจำจังหวัด โดยให้รับผิดชอบในพื้นที่จังหวัดที่ส่วนราชการนั้นตั้งอยู่และในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียงในรูปของกลุ่มจังหวัด โดยการจัดตั้งในรูปแบบนี้อาจครอบคลุมทั้ง ๗๖ จังหวัด หรือไม่ก็ได้ สำหรับการจัดส่วนราชการในรูปแบบกลุ่มจังหวัดนั้น ให้หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดขึ้นตรงต่อการปกครอง บังคับบัญชาและรับผิดชอบภารกิจต่อผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นที่ตั้งของส่วนราชการประจำจังหวัดนั้น และรับผิดชอบภารกิจต่อผู้ว่าราชการจังหวัดของจังหวัดที่เป็นพื้นที่การปฏิบัติภารกิจ

ในการจะเลือกใช้รูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือ ๒ รูปแบบร่วมกัน และจะให้มีความเหมาะสมเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับ (๑) ปริมาณงานของภารกิจที่ปฏิบัติการในเขตพื้นที่รับผิดชอบ (๒) ปริมาณของประชาชนหรือกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มที่มีความต้องการในการรับบริการ และ (๓) ความคุ้มค่าของการจัดตั้งส่วนราชการนั้น รวมถึงการพิจารณาออบหมายให้ส่วนราชการอื่นดำเนินการแทนด้วย ทั้งนี้ ภารกิจที่ต้องไปปฏิบัติในพื้นที่เป็นการดำเนินการตามกฎหมายที่มีความสำคัญต่อความปลอดภัยกับชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน และดำเนินการเรื่องการอนุมัติ อนุญาตตามกฎหมายที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการรับบริการของประชาชนในจังหวัด ดังนั้น หากเลือกการจัดส่วนราชการแบบกลุ่มจังหวัด ควรต้องศึกษาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ รวดเร็ว และตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ

อนึ่ง ในกรณีที่ภารกิจของส่วนราชการประจำจังหวัดตามการจัดในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งข้างต้น เป็นภารกิจในระดับจังหวัด หรือเป็นภารกิจในระดับอำเภอแต่ไม่เกิดความคุ้มค่าที่จะจัดแบ่งส่วนราชการ กรณีดังกล่าว จะไม่มีการจัดแบ่งส่วนราชการเป็นส่วนราชการประจำอำเภอ การปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการประจำจังหวัด ให้จัดเป็นทีมปฏิบัติงาน หรือหน่วยปฏิบัติงานเคลื่อนที่ ลงไปให้บริการตามภารกิจของส่วนราชการให้ครอบคลุมพื้นที่ทุกอำเภอภายในจังหวัดนั้น แต่หากในกรณีที่ภารกิจนั้นจำเป็นต้องมีการปฏิบัติงานในอำเภอ และเมื่อพิจารณาปริมาณงานและความคุ้มค่าแล้ว สมควรที่จะจัดตั้งส่วนราชการประจำอำเภอได้ ก็ให้ดำเนินการตามแนวทางการจัดส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาคระดับอำเภอต่อไป

สำหรับรูปแบบการจัดส่วนราชการบริหารส่วนภูมิภาคระดับอำเภอ มี ๒ รูปแบบ คือ

#### (๑) ส่วนราชการประจำอำเภอรายอำเภอ

ส่วนราชการประจำอำเภอรายอำเภอ หมายถึง การมีส่วนราชการประจำอำเภอที่รับผิดชอบเฉพาะอำเภอที่ส่วนราชการนั้นตั้งอยู่ ซึ่งการกำหนดอาจมีครบทุกอำเภอ หรือกำหนดเฉพาะบางอำเภอก็ได้



(๒) ส่วนราชการประจำอำเภอแบบกลุ่มอำเภอ

ส่วนราชการประจำอำเภอแบบกลุ่มอำเภอ หมายถึง การกำหนดให้มีส่วนราชการประจำอำเภอ โดยให้รับผิดชอบในพื้นที่อำเภอที่ส่วนราชการนั้นตั้งอยู่และในพื้นที่อำเภอใกล้เคียงในรูปของกลุ่มอำเภอ โดยการจัดตั้งในรูปแบบนี้อาจครอบคลุมทุกอำเภอ หรือไม่ก็ได้ส่วนการจะใช้รูปแบบใดหรือจำนวนเท่าใดนั้น ใช้เงื่อนไขเช่นเดียวกับการจัดตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาคระดับจังหวัดโดยอนุโลม

**๔) การดำเนินการเพื่อขอจัดตั้งส่วนราชการ**

กรณีที่กระทรวง ทบวง กรม ประสงค์จะจัดตั้งส่วนราชการประจำจังหวัดหรือส่วนราชการประจำอำเภอนั้น ส่วนราชการต้องมีการทดลองดำเนินการในบางพื้นที่เพื่อศึกษารูปแบบการทำงาน และประเมินความคุ้มค่าในการจัดตั้งก่อน โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

(๑) เลือกจังหวัดตัวอย่างในการทดลองดำเนินการอย่างน้อย ๔ จังหวัด ใน ๔ ภาค สำหรับทดลองจัดตั้งส่วนราชการประจำจังหวัดหรือส่วนราชการประจำอำเภอ

(๒) กำหนดภารกิจของส่วนราชการประจำจังหวัดหรือส่วนราชการประจำอำเภอ เป็นรายการกิจกรรม และหาข้อมูลปริมาณงาน โดยเฉพาะงานส่งมอบบริการให้ประชาชนย้อนหลังอย่างน้อย ๓ – ๕ ปี

(๓) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อกำหนดตัวแบบว่า ถ้าจังหวัด/อำเภอใดเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดและงานบริการประชาชนมีปริมาณมาก ก็ให้มีการจัดตั้งเป็นสำนักงานระดับจังหวัด/อำเภอ ถ้าปริมาณงานบริการประชาชนมีน้อย ให้มีสำนักงานประจำจังหวัด/อำเภอหนึ่ง แต่ให้รับผิดชอบในพื้นที่กลุ่มจังหวัด/อำเภอ อาจจะมีหน่วยเคลื่อนที่ลงไปให้บริการประชาชนตามจังหวัด/อำเภอที่อยู่ในกลุ่ม

(๔) ให้พิจารณาทบทวนหรือปรับปรุงระบบและวิธีการดำเนินการในภารกิจนั้นว่าสามารถมอบหมายให้ผู้อื่น หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเอกชน ดำเนินการแทนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือให้จังหวัดหรืออำเภอให้บริการประชาชนแทน เป็นต้น

(๕) จัดหาบุคคลที่สาม เช่น สถาบันการศึกษา ให้มาศึกษาออกแบบ วางระบบการทำงาน และกลไกการบริหารงานในทุกมิติ ทั้งเรื่องนโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติ การติดตามประเมินผล การบังคับบัญชา การกำกับให้เป็นไปตามเป้าหมาย และแนวทางการบริหารงานบุคคล

(๖) ดำเนินการตามรูปแบบที่กำหนด

(๗) ประเมินผลการดำเนินการ และเสนอผลการทดลองเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.พ.ร. ด้วย

ทั้งนี้ ได้กำหนดเงื่อนไขสำหรับแนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาคไว้ว่า แนวทางดังกล่าวจะไม่กระทบกับการจัดส่วนราชการในภูมิภาคที่กำหนดไว้เดิมแล้ว รวมถึงกรณีการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรับผิดชอบงานตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้สั่งการให้ดำเนินการและส่วนราชการจะต้องดำเนินการตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีได้กำหนดไว้ในแต่ละเรื่องด้วย

## ๒. การดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕

มาตรา ๕๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕ บัญญัติไว้ว่า ในการพิจารณาจัดตั้งและยุบเลิกราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนกลางในภูมิภาค ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดใด และการพิจารณาอัตรากำลังของส่วนราชการดังกล่าว



ให้คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนหรือคณะกรรมการสามัญประจำกระทรวง แล้วแต่กรณี ขอความเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของส่วนราชการนั้นประกอบการพิจารณาด้วย

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๕ มีมติมอบหมายให้สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดขั้นตอนการจัดตั้งหรือยุบเลิกส่วนราชการในภูมิภาค เพื่อให้สอดคล้องการดำเนินการตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕

### ๓. ขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการจัดส่วนราชการในภูมิภาค ที่กรณีการไม่เพิ่มหน่วยงาน และเพิ่มหน่วยงาน

กรณีส่วนราชการขอจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาค ทั้งราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคหรือราชการบริหารส่วนภูมิภาคนั้น จัดเป็นส่วนหนึ่งของการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการภายในกรม จึงต้องเสนอร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ ซึ่งส่วนราชการจะต้องดำเนินการตามแนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาคและขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามที่ ก.พ.ร. กำหนด ซึ่งสรุปได้ดังนี้

(๑) การแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามหลักการมอบอำนาจ (ไม่เพิ่มหน่วยงาน) ให้ดำเนินการตามหลักการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม (บทนำ ข้อ ๒.๑.๑ และบทที่ ๑) และการแบ่งส่วนราชการภายในกรมที่เสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มเติม (เพิ่มหน่วยงาน) ส่วนราชการต้องเสนอให้ ก.พ.ร. พิจารณา โดยให้ดำเนินการตามบทนำ ข้อ ๒.๑.๒ และบทที่ ๒

(๒) การจัดทำรายละเอียดคำชี้แจงประกอบการพิจารณาขอจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาคทั้งสองกรณี ให้ส่วนราชการดำเนินการตามแนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาค ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ที่ได้กำหนดไว้ ๒ แนวทาง คือ ๑) แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค และ ๒) แนวทางการจัดตั้ง ส่วนราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวง ทบวง กรม และให้ส่วนราชการขอความเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของส่วนราชการนั้น โดยความเห็นชอบดังกล่าวให้ผ่านกลไกของจังหวัด เช่น คณะกรรมการจังหวัด\* หรือคณะกรรมการอื่นที่เห็นสมควร และจัดทำเป็นรายละเอียดประกอบคำชี้แจง **เพิ่มเติม** ในเอกสารคำชี้แจงการขอจัดตั้งหรือยุบเลิกส่วนราชการในภูมิภาคดังกล่าว ซึ่งเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕

#### ๓.๑ กรณีการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange)

เป็นการจัดโครงสร้างส่วนราชการในกรณีที่น่ากองที่เป็นหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค มายุบเลิกหรือยุบรวม และนำมาจัดตั้งเป็นกองใหม่ในส่วนกลาง โดยไม่เป็นการเพิ่มจำนวนกองในภาพรวมของส่วนราชการ หรือในกรณีที่เป็นการจัดหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคใหม่ โดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน เช่น การจัดพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบใหม่ รวมถึงการย้ายสถานที่ตั้งของสำนักงานจากจังหวัดหนึ่งไปยังอีกจังหวัดหนึ่งตามการจัดพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบใหม่

\* คณะกรรมการจังหวัด ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

## มีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

(๑) ส่วนราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. ร่วมกันจัดทำข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยมีรายละเอียดตามคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม พร้อมทั้งสรุปความเห็น เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการแบ่งส่วนราชการภายในกรมและคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง ให้ส่วนราชการนำคำชี้แจงฯ ที่ผ่านการประชุมหารือร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. แล้ว ขอความเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของส่วนราชการนั้น โดยความเห็นชอบดังกล่าวให้ผ่านกลไกของจังหวัด เช่น คณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการอื่นที่เห็นสมควร และจัดทำเป็นรายละเอียดประกอบคำชี้แจงเพิ่มเติม เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

ทั้งนี้ ในการประชุมร่วม ๓ ฝ่าย ส่วนราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. ให้มีวาระพิจารณา รายละเอียดประเด็นสำคัญในการขอรับความเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อร่วมกันกำหนดสาระสำคัญของการขอรับความเห็น โดยให้ครอบคลุมทั้งบทบาทภารกิจ และความคุ้มค่าของการจัดตั้งหรือยุบเลิกหน่วยงานในพื้นที่หรือจังหวัดนั้น (ตัวอย่างแบบบันทึกเสนอที่ประชุม ๓ ฝ่าย ตามภาคผนวกที่ ๓)

(๒) คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมร่วมกันพิจารณาข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรมจนได้ข้อยุติเบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการ การจัดแบ่งงานภายในกอง การจัดอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง เพื่อนำข้อเสนอฯ เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงเพื่อพิจารณา

(๓) ส่วนราชการถามความเห็นหน่วยงานกลาง ได้แก่ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณ เพื่อให้จัดทำความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง โดยให้ผู้แทนหน่วยงานกลางนำความเห็นของหน่วยงานมาในวันประชุม รวมทั้งให้นำความเห็นดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในรายงานการประชุมด้วย

(๔) คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงพิจารณาข้อเสนอฯ ของคณะกรรมการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

(๕) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงส่งข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามที่คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยประกอบด้วย หน้าที่และอำนาจของส่วนราชการตามร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการใหม่ การแบ่งส่วนงานภายในได้กอง/ส่วนราชการในภูมิภาค พื้นที่ในเขตความรับผิดชอบของส่วนราชการในภูมิภาคที่ปรับปรุงใหม่ กรอบอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง พร้อมแนบรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง มาถึงสำนักงาน ก.พ.ร.

(๖) สำนักงาน ก.พ.ร. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

(๗) สำนักงาน ก.พ.ร. แจ้งผลให้ส่วนราชการทราบและดำเนินการต่อไปได้ พร้อมทั้งรายงานคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการ (อ.ก.พ.ร.) และ ก.พ.ร. เพื่อทราบต่อไป

ทั้งนี้ การจัดทำคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม เฉพาะกรณี rearrange คุรรายละเอียดประกอบตามบทที่ ๑ (การแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange)) และการจัดทำรายละเอียดประกอบคำชี้แจงเพิ่มเติม ในการขอความเห็นผู้ว่าราชการจังหวัด (รายละเอียด ตามหัวข้อ ๔.๒)

### ๓.๒ กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มเติม

เป็นการขอจัดตั้งส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรม กรณีเพิ่มจำนวนหน่วยงานขึ้นใหม่ ได้แก่ การขอจัดตั้งหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค และการขอจัดตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาค โดยมีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

(๑) ส่วนราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. ร่วมกันจัดทำข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยมีรายละเอียดตามคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม พร้อมทั้งสรุปความเห็น เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการแบ่งส่วนราชการภายในกรมและคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง

ให้ส่วนราชการนำคำชี้แจงฯ ที่ผ่านการประชุมหารือร่วมกับสำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. แล้ว ขอความเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของส่วนราชการนั้น โดยความเห็นชอบดังกล่าวให้ผ่านกลไกของจังหวัด เช่น คณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการอื่นที่เห็นสมควร และจัดทำเป็นรายละเอียดประกอบคำชี้แจงเพิ่มเติม เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

ทั้งนี้ ในการประชุมร่วม ๓ ฝ่าย ส่วนราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงาน ก.พ. ให้มีวาระพิจารณารายละเอียดประเด็นสำคัญในการขอรับความเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อร่วมกันกำหนดสาระสำคัญของการขอรับความเห็น โดยให้ครอบคลุมทั้งบทบาทภารกิจ และความคุ้มค่าของการจัดตั้งหรือยุบเลิกหน่วยงานในพื้นที่หรือจังหวัดนั้น (ตัวอย่างแบบบันทึกเสนอที่ประชุม ๓ ฝ่าย ตามภาคผนวกที่ ๓)

(๒) คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมร่วมกันพิจารณาข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรม เพื่อนำข้อเสนอฯ เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงเพื่อพิจารณา

(๓) ส่วนราชการถามความเห็นหน่วยงานกลาง ได้แก่ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณ เพื่อให้จัดทำความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง โดยให้ผู้แทนหน่วยงานกลางนำความเห็นของหน่วยงานมาในวันประชุม รวมทั้งให้นำความเห็นดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในรายงานการประชุมด้วย

(๔) คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงพิจารณาข้อเสนอฯ ของคณะกรรมการแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามที่คณะกรรมการแบ่งส่วนราชการภายในกรมมีข้อยุติเบื้องต้น รวมถึงร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการใหม่

(๕) รัฐมนตรีส่งข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการ และรายละเอียดตามคำชี้แจง พร้อมแนบรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง มายังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อนำเสนอ ก.พ.ร. พิจารณา

กรณีการขอจัดตั้งส่วนราชการที่เป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค ทั้งส่วนราชการประจำจังหวัดหรือส่วนราชการประจำอำเภอนั้น ส่วนราชการต้องมีการทดลองดำเนินการในบางพื้นที่ก่อน เพื่อศึกษารูปแบบการทำงาน และประเมินความคุ้มค่าก่อนจัดตั้ง โดยเลือกจังหวัดตัวอย่างทดลองดำเนินการอย่างน้อย ๔ จังหวัดใน ๔ ภาค และจัดหาบุคคลที่สาม เช่น สถาบันการศึกษา ให้ศึกษาออกแบบ วางระบบการทำงาน และกลไกการบริหารงานในทุกมิติ ทั้งเรื่องนโยบาย ขั้นตอนการปฏิบัติ การติดตามประเมินผล การบังคับบัญชา การกำกับให้เป็นไปตามเป้าหมาย และแนวทางการบริหารงานบุคคล ตามข้อกำหนดของแนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาค (รายละเอียดตามแนวทางการจัดตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวง ทบวง กรม หัวข้อ ๔ การดำเนินการเพื่อขอจัดตั้งส่วนราชการ) และเสนอผลการทดลองเพื่อประกอบการพิจารณาของ ก.พ.ร. ด้วย

(๖) ก.พ.ร. พิจารณา

(๗) สำนักงาน ก.พ.ร. แจ้งผลการพิจารณาเพื่อให้ส่วนราชการดำเนินการต่อไป

(ก) กรณี ก.พ.ร. เห็นชอบข้อเสนอฯ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงส่งร่างกฎกระทรวงฯ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา และส่งร่างกฎกระทรวงฯ ดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

(ข) กรณี ก.พ.ร. มีความเห็นไม่สอดคล้องกับคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง ให้สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งร่างกฎกระทรวงฯ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา และส่งร่างกฎกระทรวงฯ ดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

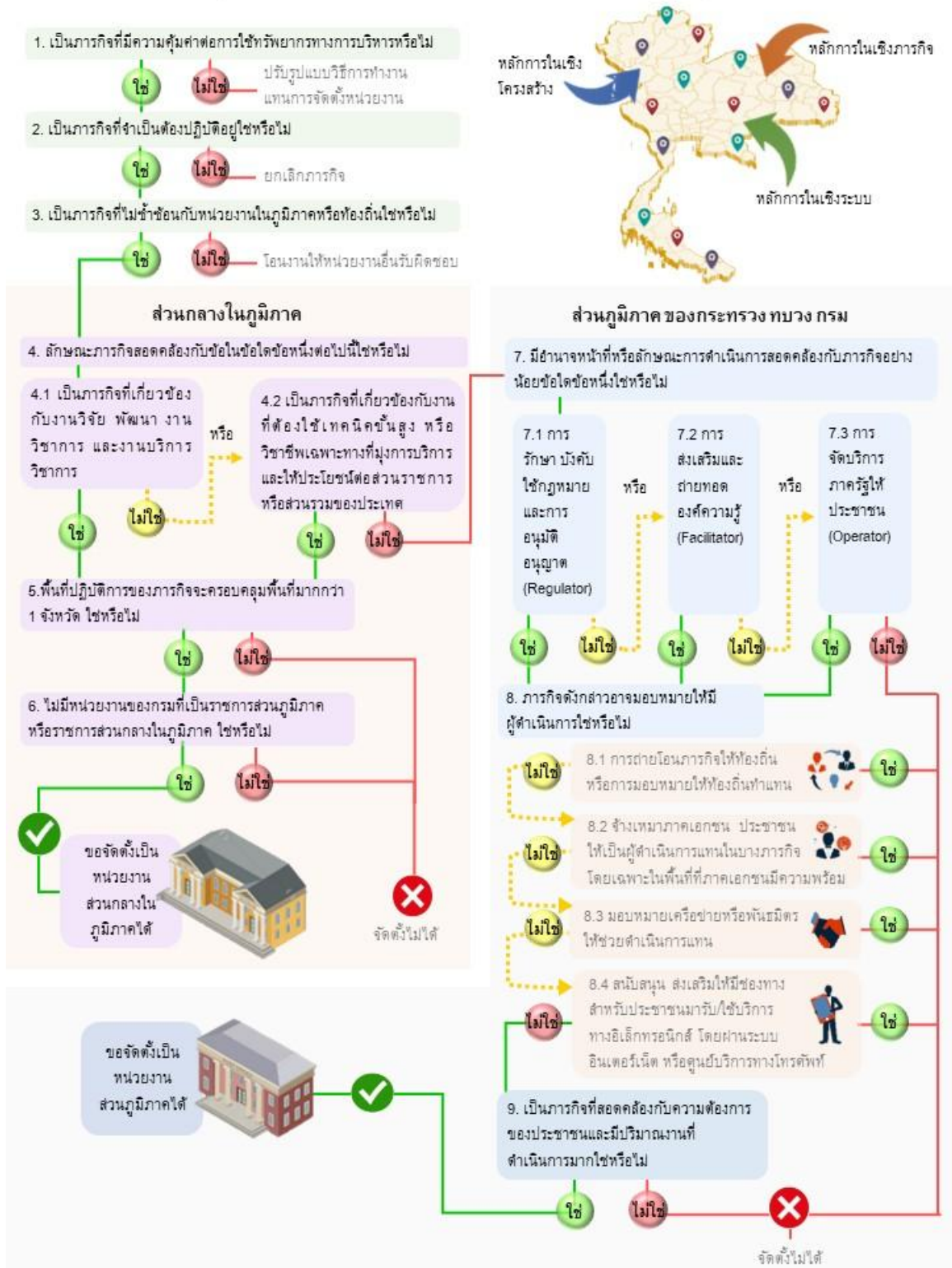
ทั้งนี้ การจัดทำคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มเติม ดูรายละเอียดประกอบตามบทที่ ๒ (การแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มเติม) และการจัดทำรายละเอียดประกอบคำชี้แจงเพิ่มเติม ในการขอความเห็นผู้ว่าราชการจังหวัด (รายละเอียดเพิ่มเติมตามหัวข้อ ๔.๒)

## ๔. การจัดทำคำชี้แจงเพิ่มเติมประกอบการขอจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาค

กรณีการจัดหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคใหม่ โดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงานตามหลักการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม (rearrange) ให้ส่วนราชการจัดทำคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ตามรายละเอียดบทที่ ๑ (การแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange))

กรณีส่วนราชการที่ประสงค์จะขอจัดตั้งส่วนราชการเพิ่มเติม ให้ส่วนราชการจัดทำคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ตามรายละเอียดบทที่ ๒ (การแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มเติม) **และคำชี้แจงประกอบเพิ่มเติมการขอจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาค** ดังนี้

แนวทางการวิเคราะห์ภารกิจเพื่อการจัดส่วนราชการในภูมิภาค



ภาพที่ ๓ แนวทางการวิเคราะห์ภารกิจเพื่อการจัดส่วนราชการในภูมิภาค



#### ๔.๑ การพิจารณาการจัดส่วนราชการในภูมิภาค

(๑) การวิเคราะห์ภารกิจเพื่อการจัดส่วนราชการในภูมิภาค ให้ส่วนราชการวิเคราะห์ภารกิจเพื่อสำรวจว่าภารกิจนั้นจำเป็นต้องดำเนินการโดยส่วนราชการหรือไม่ หากภารกิจนั้นเป็นภารกิจที่ส่วนราชการต้องดำเนินการ ให้วิเคราะห์ว่าควรจัดตั้งเป็นหน่วยงานของราชการบริหารส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค หรือส่วนราชการประจำจังหวัด/อำเภอ ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนภูมิภาค โดยให้ส่วนราชการอธิบายเหตุผลความจำเป็นประกอบ ตามภาพที่ ๓ ข้างต้น

(๒) การกำหนดขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการ ให้ส่วนราชการแสดงขนาดหรือขอบเขตของพื้นที่ที่ต้องดูแล เพื่อให้ครอบคลุมตามภารกิจที่ต้องรับผิดชอบทั้งหมด

กิจกรรม	ขอบเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ	ประชากร หรือกลุ่มเป้าหมายที่รับผิดชอบ

(๓) การกำหนดกลไกการดำเนินงาน ให้ส่วนราชการชี้แจงรายละเอียดและลักษณะของงานรวมทั้งระบบหรือวิธีการทำงานที่สามารถเห็นความเชื่อมโยงของการทำงานในภาพรวมของส่วนราชการ ตั้งแต่หน่วยงานระดับพื้นที่ (อำเภอ/จังหวัด/ภาค) จนถึงกรม/กระทรวง

(๔) ความคุ้มค่าของการจัดตั้ง ให้ส่วนราชการชี้แจงแสดงประโยชน์และความคุ้มค่าที่ประชาชนในพื้นที่จะได้รับจากการจัดตั้งหน่วยงานในพื้นที่ หรือการแก้ปัญหาในพื้นที่/จังหวัดที่จะได้รับการตอบสนองที่รวดเร็วทันสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงผลกระทบต่อการทำงานกับหน่วยงานอื่นในพื้นที่ในลักษณะที่ก่อให้เกิดการบูรณาการการทำงาน

#### ๔.๒ คำชี้แจงเพิ่มเติม ในส่วนการขอความเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัด

ให้ส่วนราชการขอความเห็นจากผู้ว่าราชการจังหวัดอันเป็นที่ตั้งของส่วนราชการนั้น โดยความเห็นชอบดังกล่าวให้ผ่านกลไกของจังหวัด เช่น คณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการอื่นที่เห็นสมควร และจัดทำเป็นรายละเอียดประกอบคำชี้แจงเพิ่มเติม ในเอกสารคำชี้แจงการขอจัดตั้งหรือยุบเลิกส่วนราชการในภูมิภาคดังกล่าว และให้นำรายงานการประชุมที่ผ่านการขอความเห็นดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งของรายละเอียดคำชี้แจงเพิ่มเติมด้วย รายละเอียดคำชี้แจงเพิ่มเติม จากการขอความเห็นผู้ว่าราชการจังหวัดโดยผ่านกลไกของจังหวัดนั้นให้มีข้อคิดเห็นอย่างน้อยประกอบด้วย

##### (๑) ด้านบทบาทภารกิจ

- (๑.๑) เหตุผลความจำเป็นในการมีหน่วยงานนั้นในพื้นที่หรือจังหวัด
- (๑.๒) ความซ้ำซ้อนกับงานหรือภารกิจของหน่วยงานอื่นในพื้นที่
- (๑.๓) การให้ภาคเอกชน ภาคประชาชน สถาบันการศึกษาดำเนินการหรือปฏิบัติหน้าที่แทน หรือการส่งผู้แทนจากส่วนกลางไปดำเนินการภารกิจเฉพาะครั้งคราว (Mobile Unit) ได้หรือไม่ อย่างไร

**(๒) ด้านความคุ้มค่า**

(๒.๑) ผลกระทบกับการทำงานในพื้นที่ ก่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารงานแบบบูรณาการ การแก้ปัญหาในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ อย่างไร

(๒.๒) ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ประชาชนในพื้นที่จะได้รับ เช่น ระยะเวลาในการได้รับ บริการที่รวดเร็ว การเข้าถึงบริการที่สะดวก รวดเร็ว และต้นทุนการขอรับบริการที่ลดลง



## บทที่ ๔

# การจัดหน่วยงานในต่างประเทศ ทั้งกรณีการไม่เพิ่มหน่วยงาน และเพิ่มหน่วยงาน

การจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศโดยยุบเลิกหรือรวมหน่วยงานที่มีอยู่เดิมของส่วนราชการนั้น ในคราวเดียวกันและไม่มีผลเป็นการเพิ่มจำนวนหน่วยงานในต่างประเทศ ตามหลักการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ให้ดำเนินการตามบทนำ ข้อ ๒.๑.๑ และบทที่ ๑ และการจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศ กรณีที่มีผลเป็นการเพิ่มจำนวนหน่วยงาน ให้ดำเนินการตามบทนำ ข้อ ๒.๑.๒ และบทที่ ๒ โดยให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.พ.ร. แล้ว ทั้งนี้ความเห็นชอบดังกล่าวเป็นการพิจารณาร่วมกับสำนักงาน ก.พ. สำนักงบประมาณ และกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารราชการในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

การจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศทั้งสองกรณีต้องสอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศและไม่กระทบต่อความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ ตลอดจนต้องคำนึงถึงภาระด้านงบประมาณ ผลประโยชน์ ความคุ้มค่าของประเทศ และความเหมาะสมกับบริบทปัจจุบัน โดยให้ส่วนราชการต้องดำเนินการจัดทำ **คำชี้แจงเพิ่มเติม** ในส่วนของการจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศตามหลักเกณฑ์การพิจารณา เพื่อประกอบการพิจารณาจัดตั้งสำนักงานในต่างประเทศ

### ๑. หลักเกณฑ์การพิจารณาจัดตั้งสำนักงานในต่างประเทศ

(๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์หรือนโยบายของรัฐบาล อาทิ แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ ระยะ ๒๐ ปี และยุทธศาสตร์ภูมิภาคของกระทรวงการต่างประเทศ โดยไม่ขัดกับนโยบายการต่างประเทศหรือกระทบกับความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศ

(๒) สำนักงานที่จะขอจัดตั้งใหม่อยู่ในประเทศ และ/หรือ เมืองที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์

(๒.๑) ด้านการเมือง ความมั่นคง อาทิ

- ยกระดับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้ใกล้ชิดยิ่งขึ้น
- มีบทบาทสำคัญต่อความมั่นคงของประเทศไทย
- มีบทบาทด้านการเมืองและความมั่นคงที่สำคัญในภูมิภาค
- มีบทบาทที่สำคัญในเวทีระหว่างประเทศหรือกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ
- เป็นประเทศ/เมืองที่เป็นที่ตั้งขององค์การระหว่างประเทศที่สำคัญของโลกที่ประเทศไทย

เป็นสมาชิก มีพันธกรณีในการปฏิบัติการและการดำเนินการต่าง ๆ และมีผลเชื่อมโยงโดยตรงต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และต่อการดำเนินนโยบายต่างประเทศของไทย

- เป็นประเทศ/เมืองที่เป็นที่ตั้งขององค์การระหว่างประเทศที่ไทยมีศักยภาพที่จะขยายบทบาท และความร่วมมือ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาและเป็นแนวปฏิบัติต้นแบบ (best practices) แก่ประเทศต่าง ๆ โดยผ่านองค์การระหว่างประเทศ

(๒.๒) ด้านเศรษฐกิจ อาทิจ

- เป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และภาคบริการที่สำคัญของไทย  
 - เป็นประเทศ/เมืองที่เป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญสำหรับไทย ทั้งด้านพลังงาน พลังงานทดแทน วัตถุดิบสำหรับการผลิตสินค้า ประมง และอุตสาหกรรม  
 - เป็นประเทศ/เมืองที่มีที่ตั้งอยู่ในทำเลที่ควบคุมยุทธศาสตร์ของการสัญจร หรือการค้า การขนส่ง พลังงาน หรือเส้นทางใด ๆ ที่มีความสำคัญต่อความมั่นคงของไทย  
 - เป็นประเทศ/เมืองที่มีศักยภาพสำหรับฝ่ายไทยในการเข้าไปขยายตลาดส่งออกสินค้า แรงงาน การท่องเที่ยว การลงทุน และบริการต่าง ๆ ทั้งการเข้ามาลงทุนในประเทศไทย และการเป็นแหล่งที่นักลงทุนไทย มีโอกาสไปขยายการลงทุน

(๒.๓) ด้านสังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี อาทิจ

- เป็นประเทศ/เมืองที่มีชุมชนไทยขนาดใหญ่ ซึ่งรวมถึงมีแรงงานไทยจำนวนมากพอสมควร  
 - เป็นประเทศ/เมืองที่มีศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นแหล่งองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของไทย

**(๓) การวิเคราะห์ภารกิจ**

(๓.๑) ภารกิจหลัก/ภารกิจรองของสำนักงานใหม่ ซึ่งไม่ซ้ำซ้อนกับภารกิจของส่วนราชการอื่น

(๓.๒) ภารกิจมีลักษณะเฉพาะและต้องการความต่อเนื่องระยะยาว

(๓.๓) การใช้ตัวเพิ่มประสิทธิภาพต่าง ๆ ไม่สามารถทำให้ภารกิจของสำนักงานลุล่วงได้ อาทิจ

- การฝากภารกิจไว้กับสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ หรือหน่วยงานอื่นของไทย ที่อยู่ในประเทศผู้รับ

- การส่งคณะผู้แทนจากส่วนกลางไปดำเนินการเฉพาะเป็นครั้งคราว

- การจัดจ้างลูกจ้างท้องถิ่นหรือภาคเอกชนให้ปฏิบัติหน้าที่แทน

- การขยายเขตอาณา/เขตกงสุลของสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ที่อยู่ในพื้นที่ หรือขยายเขตพื้นที่ความรับผิดชอบของสำนักงานในต่างประเทศที่มีอยู่ รวมถึงการเพิ่มจำนวนข้าราชการที่มีอยู่เพื่อดูแลประเทศใกล้เคียง

(๓.๔) เปรียบเทียบภารกิจและปริมาณงานกับสำนักงานในประเทศอื่น ๆ ของส่วนราชการที่มีภารกิจในลักษณะเดียวกัน (หากมี)

(๓.๕) กำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานตามภารกิจ (mission statement) ในช่วง ๑ - ๒ ปี ข้างหน้า

(๓.๖) ความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจใกล้เคียงกัน และสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลใหญ่ที่อยู่ในพื้นที่

**(๔) ทำที่และกฎระเบียบของประเทศผู้รับ/ ประเทศอื่นที่มีสำนักงานในประเทศผู้รับ**

(๔.๑) ทำที่ของประเทศผู้รับ เพื่อสอบถามความเห็นในเบื้องต้นของประเทศผู้รับ หากจะมีการจัดตั้งสำนักงานเพิ่มเติม

(๔.๒) กฎระเบียบที่เกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานแห่งใหม่ในประเทศผู้รับ เช่น หากส่วนราชการประสงค์จะจัดตั้งสำนักงานในพื้นที่ที่ไม่มีสถานเอกอัครราชทูต/สถานกงสุลใหญ่ตั้งอยู่อาจต้องขอความเห็นชอบจากประเทศผู้รับก่อน หรือบางประเทศจะยึดหลักปฏิบัติต่างตอบแทน เป็นต้น

(๔.๓) ประเทศอื่น ๆ ที่มีสำนักงานในประเทศผู้รับ โดยเฉพาะประเทศอาเซียน โดยพิจารณาจำนวนสำนักงานของประเทศอื่นที่ตั้งอยู่ในเมืองเป้าหมาย รวมถึง counterpart ของไทย

### (๕) การวิเคราะห์ความพร้อมและความคุ้มค่า

(๕.๑) ด้านงบประมาณ ระบุประมาณการค่าใช้จ่ายในการจัดตั้งสำนักงานแห่งใหม่ แหล่งที่มาของงบประมาณ และงบประมาณดำเนินงานรายปี โดยคำนึงถึงความประหยัด ความคุ้มค่า และภาระงบประมาณที่จะเพิ่มขึ้น

(๕.๒) ด้านบุคลากร ระบุกรอบอัตรากำลังและตำแหน่ง และความพร้อมของบุคลากร อาทิ ภาษา ความเชี่ยวชาญ ทั้งนี้ กรณีการจัดตั้งสำนักงานในต่างประเทศ โดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน ต้องไม่กระทบกับการกำหนดตำแหน่งทั้งจำนวนตำแหน่ง ประเภท และระดับตำแหน่งที่ส่วนราชการมีอยู่เดิม ทั้งนี้ การกำหนดตำแหน่งหัวหน้าหน่วยงานในต่างประเทศและตำแหน่งอื่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด

(๕.๓) ด้านอาคารที่ทำการ แจกแจงความพร้อมในการดำเนินการตามนโยบาย one roof

## ๒. ขั้นตอนการจัดตั้งสำนักงาในต่างประเทศ

### ๒.๑ กรณีไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงานในต่างประเทศ (rearrange)

การจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศโดยยุบเลิกหรือรวมหน่วยงานที่มีอยู่เดิมของส่วนราชการนั้นในคราวเดียวกันและไม่มีผลเป็นการเพิ่มจำนวนหน่วยงานในต่างประเทศ หรือเป็นการจัดหน่วยงานในต่างประเทศใหม่ โดยไม่เพิ่มจำนวนหน่วยงาน เช่น การย้ายสถานที่ตั้งของสำนักงานจากประเทศหนึ่งไปยังอีกประเทศหนึ่ง หรือจากเมืองหนึ่งไปยังอีกเมืองหนึ่งภายในประเทศเดียวกัน ทั้งนี้ สำนักงานดังกล่าวต้องเป็นสำนักงานตามกฎหมาย /หรือตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ให้ส่วนราชการดำเนินการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ตามหลักการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยมีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

(๑) ส่วนราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. และ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมกันจัดทำข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยมีรายละเอียดตามคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม พร้อมทั้งสรุปความเห็น เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง

(๒) คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมร่วมกันพิจารณาข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรมจนได้ข้อยุติเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดหน่วยงานในต่างประเทศใหม่ การจัดอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่ง เพื่อนำข้อเสนอฯ เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงเพื่อพิจารณา

(๓) ส่วนราชการถามความเห็นหน่วยงานกลาง ได้แก่ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ และ กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อให้จัดทำความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง โดยให้ผู้แทนหน่วยงานกลางนำความเห็นของหน่วยงานมาในวันประชุม รวมทั้งให้นำความเห็นดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในรายงานการประชุมด้วย

(๔) คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงพิจารณาข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามที่คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมมีข้อยุติเบื้องต้น รวมถึงร่างประกาศกระทรวงฯ ที่กำหนดส่วนราชการในต่างประเทศใหม่

(๕) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงส่งข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามที่คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงพิจารณาให้ความเห็นชอบ รวมถึงร่างประกาศกระทรวงฯ พร้อมแนบรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง มาถึงสำนักงาน ก.พ.ร.

(๖) สำนักงาน ก.พ.ร. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของร่างประกาศกระทรวงฯ

(๗) สำนักงาน ก.พ.ร. แจ้งผลให้ส่วนราชการดำเนินการต่อไปได้ พร้อมทั้งรายงานคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบราชการ (อ.ก.พ.ร.) และ ก.พ.ร. เพื่อทราบต่อไป

ส่วนราชการดำเนินการตามขั้นตอนปกติต่อไป โดยการออกประกาศกระทรวงฯ

ทั้งนี้ การจัดทำคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม เฉพาะกรณี rearrange ดูรายละเอียดประกอบตามบทที่ ๑ (การแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยไม่เพิ่มจำนวนกอง (rearrange)) และต้องสอดคล้องตามหลักเกณฑ์การพิจารณาจัดตั้งสำนักงานในต่างประเทศ

## ๒.๒ กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศ เพิ่มใหม่

การจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศ กรณีที่มีผลเป็นการเพิ่มจำนวนหน่วยงาน ให้ส่วนราชการดำเนินการตามขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอขอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่ ทั้งนี้ การจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศขึ้นใหม่ ให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.พ.ร. แล้ว โดยความเห็นชอบดังกล่าวเป็นการพิจารณาร่วมกับสำนักงาน ก.พ. สำนักงบประมาณ และกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารราชการในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีขั้นตอนสรุปได้ดังนี้

(๑) ส่วนราชการ สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. และ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมกันจัดทำข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยมีรายละเอียดตามคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม และ คำชี้แจงเพิ่มเติม ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาจัดตั้งสำนักงานใหม่ในต่างประเทศ พร้อมทั้งสรุปความเห็นเพื่อนำเสนอต่อคณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมและคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง

(๒) คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมร่วมกันพิจารณาข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรมเพื่อนำข้อเสนอฯ เสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงเพื่อพิจารณา

(๓) ส่วนราชการถามความเห็นหน่วยงานกลาง ได้แก่ สำนักงาน ก.พ. สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง สำนักงบประมาณ และ กระทรวงการต่างประเทศ เพื่อให้จัดทำความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง โดยให้ผู้แทนหน่วยงานกลางนำความเห็นของหน่วยงานมาในวันประชุม รวมทั้งให้นำความเห็นดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งในรายงานการประชุมด้วย

(๔) คณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวงพิจารณาข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการภายในกรมตามที่คณะทำงานแบ่งส่วนราชการภายในกรมมีข้อยุติเบื้องต้น รวมถึงร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการใหม่

(๕) รัฐมนตรีส่งข้อเสนอการแบ่งส่วนราชการ และรายละเอียดตามคำชี้แจง พร้อมแนบรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง มายังสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อนำเสนอ อ.ก.พ.ร. และที่ประชุม ๔ ฝ่ายพิจารณา ประกอบด้วย สำนักงาน ก.พ.ร. สำนักงาน ก.พ. สำนักงานงบประมาณ และกระทรวงการต่างประเทศ

การแบ่งส่วนราชการภายในกรม ที่เป็นการขอจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศ กรณีที่มีผลเป็นการเพิ่มจำนวนหน่วยงาน ให้กระทำได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสำนักงาน ก.พ.ร. แล้ว โดยความเห็นชอบดังกล่าวเป็นการพิจารณาร่วมกับสำนักงาน ก.พ. สำนักงานงบประมาณ และกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งเป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารราชการในต่างประเทศ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒

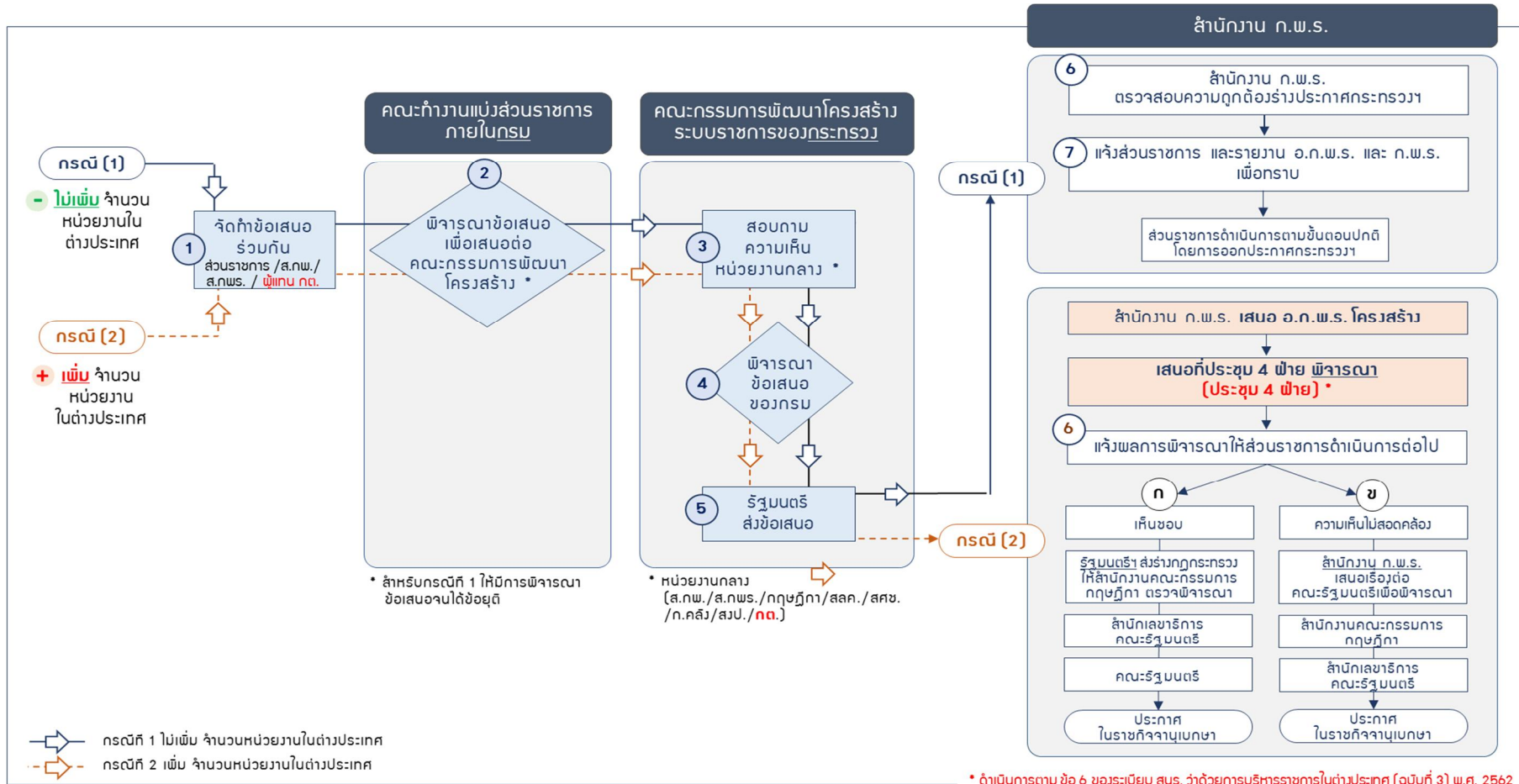
(๖) ให้สำนักงาน ก.พ.ร. แจ้งผลการพิจารณาตามมติที่ประชุม ๔ ฝ่าย เพื่อให้ส่วนราชการดำเนินการต่อไป

(ก) กรณี ก.พ.ร. เห็นชอบข้อเสนอมหา ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงส่งร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา และส่งร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

(ข) กรณี ก.พ.ร. มีความเห็นไม่สอดคล้องกับคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง ให้สำนักงาน ก.พ.ร. เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งร่างกฎกระทรวงฯ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณา และส่งร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาต่อไป

ทั้งนี้ การจัดทำคำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่ ดูรายละเอียดประกอบตามบทที่ ๒ (การแบ่งส่วนราชการภายในกรม กรณีการเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่) และรายละเอียดประกอบคำชี้แจงเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์การพิจารณาจัดตั้งสำนักงานในต่างประเทศ

ภาพที่ ๔ ขั้นตอนการจัดตั้งสำนักงานในต่างประเทศ



# ภาคผนวก



# ภาคผนวกที่ ๑

## นิยามศัพท์

### ๑. การกิจหลัก

ภารกิจหลัก (Core function) หมายถึง งานตามกฎหมายหรือนโยบายที่กำหนดให้เป็นอำนาจและความรับผิดชอบของส่วนราชการ หรืองานที่หากไม่ดำเนินการจะทำให้ส่วนราชการนั้นไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์การจัดตั้ง เช่น งานให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย งานอนุมัติ อนุญาต งานบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย เป็นต้น

### ๒. การกิจสนับสนุน

ภารกิจสนับสนุน (Non - Core function) หมายความว่า กลุ่มงานที่ปฏิบัติภารกิจสนับสนุนที่ให้การสามารถปฏิบัติงานตามภารกิจหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือกลุ่มภารกิจงานด้านยุทธศาสตร์ กลุ่มภารกิจอำนวยความสะดวก ซึ่งขึ้นกับลักษณะงาน บริบทที่เปลี่ยนแปลงไปของหน่วยงาน ได้แก่ งานเลขานุการกรม งานยุทธศาสตร์ และแผนงาน งานเทคโนโลยีสารสนเทศ งานตรวจราชการ งานบริหารทรัพยากรบุคคล งานพัฒนาทรัพยากรบุคคล งานบริหารการคลัง งานกฎหมาย งานการต่างประเทศ และงานเผยแพร่และประชาสัมพันธ์

สามารถแบ่งได้เป็น ๒ ประเภท ได้แก่

๒.๑ งานสนับสนุนทางวิชาการ (Technical Support) เช่น งานกฎหมาย งานยุทธศาสตร์และแผนงาน งานวิจัยและพัฒนา งานเทคโนโลยีสารสนเทศ งานวิเทศสัมพันธ์ เป็นต้น

๒.๒ งานสนับสนุนทางบริหารจัดการ (Administrative Support) เช่น งานสารบรรณ งานการเงิน บัญชีและพัสดุ งานบริหารทรัพยากรบุคคล งานพัฒนาทรัพยากรบุคคล งานเลขานุการ เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ภารกิจสนับสนุนดังกล่าว อาจมีลักษณะเป็นภารกิจหลักของบางส่วนราชการก็ได้ขึ้นกับสภาพเงื่อนไขและวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงานนั้น

สำหรับการกำหนดบทบาทภารกิจของสำนักงานปลัดกระทรวง ในฐานะเป็นศูนย์บัญชาการ (Nerve Center) ของกระทรวง การดำเนินการจะครอบคลุมภารกิจในภาพรวมของกระทรวง และของสำนักงานปลัดกระทรวง (ในฐานะกรม) เช่น ภารกิจด้านการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงาน การบริหารจัดการระบบเครือข่ายสารสนเทศของกระทรวง การจัดสรรทรัพยากรของกระทรวง เป็นต้น

ที่มา : มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง มาตรการทบทวนบทบาทภารกิจของส่วนราชการ ตามมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติกฏว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖

## ภาคผนวกที่ ๒

# คำชี้แจงประกอบการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

กรม/หน่วยงาน.....

กระทรวง.....

## สรุปคำขอการแบ่งส่วนราชการภายในกรม (ไม่เกินจำนวน ๕ หน้า)

ให้ส่วนราชการสรุปสาระสำคัญขอเสนอการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยครอบคลุมประเด็นสำคัญ ดังต่อไปนี้

(๑) สรุปการแบ่งส่วนราชการภายในกรม เช่น

- |  |                |
|--|----------------|
| - ขอจัดตั้งใหม่                              | จำนวน .... กอง |
| - ขอยุบเลิก                                  | จำนวน .... กอง |
| - ขอปรับปรุงหน้าที่และอำนาจ                  | จำนวน .... กอง |
| - ขอปรับปรุงหน้าที่และอำนาจ และขอเปลี่ยนชื่อ | จำนวน .... กอง |
| - ขอเปลี่ยนชื่อ                              | จำนวน .... กอง |

หมายเหตุ : ให้ส่วนราชการระบุชื่อกองทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

(๒) เหตุผลความจำเป็นที่สำคัญในการขอปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

(๓) ข้อเสนอการยุบเลิกหรือยุบรวมหน่วยงาน (One-In, X-Out) หรือ (X-In, Y-Out) หรือการถ่ายโอนภารกิจ

(๔) บทบาท ภารกิจ และหน้าที่ความรับผิดชอบของกองที่จัดตั้งขึ้นใหม่

(๕) ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในกรม

(๖) ตัวชี้วัดผลผลิต ผลลัพธ์ที่สำคัญ ที่แสดงถึงประสิทธิภาพของการปรับปรุงโครงสร้าง

## ๑. การทบทวนบทบาท ภารกิจภาพรวมของส่วนราชการ

ส่วนราชการจะต้องวางแนวทางว่าในอนาคตส่วนราชการต้องการเป็นหน่วยงานที่ดำรงอยู่เพื่อทำอะไรให้กับประเทศชาติ และตอบสนองประชาชนอย่างไร สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งหน่วยงานอย่างไร และเป็นภารกิจที่ไม่ซ้ำซ้อนกับส่วนราชการและหน่วยงานอื่นของรัฐ นอกจากนี้ เหตุใดจึงจำเป็นต้องดำเนินการโดยส่วนราชการ ไม่สามารถให้ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม หรือหน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่นดำเนินการแทนได้ พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลประกอบให้ชัดเจน

## ๒. เหตุผลความจำเป็นในการขอจัดตั้ง

ต้องระบุเหตุผลความจำเป็นของการขอจัดตั้งที่ชัดเจน เช่น เหตุใดจึงจำเป็นต้องขอปรับปรุง/ขอจัดตั้งเป็นหน่วยงานขึ้นใหม่ เป็นภารกิจหลักของหน่วยงานหรือไม่ และมีความสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศ เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายสำคัญของรัฐบาล มติคณะรัฐมนตรีสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาล รวมทั้งการสนับสนุนยุทธศาสตร์ของกระทรวงในด้านใด เมื่อจัดตั้งขึ้นแล้วมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างไร โดยต้องแสดงถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับอย่างชัดเจน และชี้แจงสาเหตุที่ต้องขอปรับปรุงส่วนราชการ ดังนี้

๒.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก (external environment) ที่มีผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงาน รวมถึงการเตรียมพร้อมและรองรับการเปลี่ยนแปลง

๒.๒ ปัญหาการดำเนินงาน หรือการบริหารงานของกรม อันเนื่องมาจากโครงสร้างส่วนราชการเดิมไม่เหมาะสม

๒.๓ การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และภารกิจของหน่วยงานในอนาคต หน้าที่ความรับผิดชอบที่เพิ่มขึ้นหรือเปลี่ยนแปลงไป โดยชี้แจงรายละเอียดว่ามีงานเพิ่มขึ้นอย่างไร หรือลักษณะงานเปลี่ยนแปลงไปประการใด

๒.๔ มีการเปลี่ยนแปลงระบบ หรือวิธีการทำงาน เฉพาะหน่วยงานหรือในภาพรวมของกรม แสดงกระบวนการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานภายในกรม และให้เสนอแผนการนำ Digital Technology มาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน หรือนำมาทดแทนเพื่อลดภาระงานที่มีอยู่เดิม

๒.๕ ต้องระบุข้อเสนอให้ยุบเลิกหรือยุบรวมหน่วยงานที่มีอยู่เดิม หรือถ่ายโอนภารกิจ เพื่อประกอบคำขอกรณีเสนอจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มใหม่ ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อเสนอให้ยุบเลิกหรือยุบรวมหน่วยงานในสังกัดที่มีอยู่เดิม (One-In, X-Out) เพื่อมิให้เกิดความซ้ำซ้อนทั้งในด้านภารกิจและงบประมาณ

(๒) ข้อเสนอการถ่ายโอนภารกิจหลัก (core function) ให้ภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการแทน หรือข้อเสนอการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ ทั้งนี้ ส่วนราชการต้องแสดงให้เห็นว่าภารกิจหลักนั้นยุบเลิกหรือลดลงด้วยวิธีการข้างต้น แล้วส่งผลให้ปริมาณงานนั้นลดลงอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งต้องแสดงให้เห็นถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินการตามข้อเสนออย่างเป็นรูปธรรม (expected result) ต่อประชาชนและประเทศชาติ ทั้งนี้ ต้องกำหนดตัวชี้วัดผลลัพธ์ (expected outcomes) เพื่อใช้ในการติดตามประเมินผล และจะต้องไม่เพิ่มอัตรากำลังภายในระยะเวลา ๓ ปี

(๓) ข้อเสนอยุบเลิกภารกิจหรือยุบรวมหน่วยงานของส่วนราชการอื่น (X-In, Y-Out) สำหรับกรณีภารกิจที่มี Value Chain เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงหลายส่วนราชการ ซึ่งไม่อาจพิจารณาเฉพาะส่วนราชการใดส่วนราชการหนึ่งได้

### ๓. ภารกิจของส่วนราชการที่จะมีการแบ่งส่วนราชการใหม่ และอัตรากำลัง

ต้องระบุให้ชัดเจนว่าส่วนราชการที่จะจัดตั้งมีกรอบภารกิจจะอะไรบ้างที่จะดำเนินการ บทบาทของส่วนราชการนั้นคืออะไร มีหน้าที่และอำนาจอย่างไร โดยให้ระบุประเด็น ดังนี้

๓.๑ ขอบเขตหน้าที่และอำนาจของส่วนราชการระดับกรม

๓.๑.๑ ให้ส่วนราชการระบุภารกิจหลักของกรม (มีกี่ด้าน)

๓.๑.๒ ให้แสดงกระบวนการทำงานหลักของกรม และการทำงานที่มีความเชื่อมโยงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานภายนอกอื่น ๆ โดยแสดงในรูปแบบ Value chain หรือกลไกในระบบนิเวศ (Ecosystem) ที่แสดงให้เห็นการทำงานที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน

๓.๒ เปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุงใหม่ โดยจัดทำเป็นตารางเปรียบเทียบ ทั้งนี้ ให้ระบุด้วยว่ามี การปรับปรุงอย่างไร (ตามเอกสารหมายเลข ๑)

๓.๓ หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการระดับกอง

๓.๓.๑ ชี้แจงหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการระดับกองในปัจจุบัน

๓.๓.๒ สำหรับส่วนราชการที่ขอปรับปรุง ให้ชี้แจงหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนราชการที่ขอปรับปรุงเปรียบเทียบกับหน้าที่ความรับผิดชอบในปัจจุบัน กรณีกองที่ขอจัดตั้งใหม่ ให้ระบุหน้าที่ความรับผิดชอบที่ตัดโอนมาจากกองเดิม ตามที่ระบุในกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการให้ชัดเจน (ตามเอกสารหมายเลข ๒)

๓.๔ แผนภูมิโครงสร้างและอัตรากำลัง

๓.๔.๑ แสดงการเปรียบเทียบแผนภูมิโครงสร้างและอัตรากำลังการแบ่งส่วนราชการในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุงใหม่ (อัตรากำลังให้รวมถึงข้าราชการ/พนักงานราชการ/ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว และพนักงานจ้าง)

๓.๔.๒ แสดงแผนภูมิโครงสร้างการแบ่งงานภายในกองและอัตรากำลัง เฉพาะกอง/สำนักที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งกองเพิ่มใหม่ และกองที่มีการปรับปรุงบทบาทภารกิจเพื่อไปจัดตั้งกองเพิ่มใหม่ พร้อมทั้งรายละเอียดการจัดอัตรากำลังที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และอัตรากำลังที่จะปรับปรุงให้สอดคล้องกับการแบ่งส่วนราชการภายในกรมใหม่

๓.๕ ภารกิจหลักของส่วนราชการระดับกอง ที่ขอจัดตั้งใหม่

๓.๕.๑ ระบุภารกิจหลักของกอง

๓.๕.๒ อธิบายกระบวนการทำงานหลักของกอง และการทำงานที่มีความเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น โดยแสดง Value chain ของภารกิจหลัก หรือ Flow ที่แสดงขั้นตอนการทำงานที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน

๓.๕.๓ เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ หรือขอบเขตการดำเนินงานที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และในอนาคตที่เปลี่ยนแปลงไป

๓.๕.๔ แสดงการปรับปรุงกระบวนการทำงาน (Re-Process) เช่น การนำดิจิทัลเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ปฏิบัติงานได้รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ การให้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) แก่ผู้รับบริการ การทบทวนยกเลิกกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติงาน (Regulatory Guillotine) ของภารกิจที่กองรับผิดชอบ และผลสำเร็จจากการปรับปรุงกระบวนการทำงานดังกล่าว

#### ๔. ปริมาณงาน

ให้แสดงปริมาณงานสำคัญของกองที่ส่วนราชการมีการจัดตั้งเพิ่มใหม่ และกอง/สำนักที่มีการตัดโอนงาน/ภารกิจไปจัดตั้งกองเพิ่มใหม่ ว่างานสำคัญที่มีอยู่ในปัจจุบันได้แก่งานอะไรบ้าง มีปริมาณงานมากน้อยเพียงใด โดยให้แสดงสถิติปริมาณงานย้อนหลัง ๓ ปี สำหรับงานใหม่ให้แสดงว่าได้ลงมือดำเนินการอะไรไปบ้างแล้วอย่างไรหรือไม่ และให้แสดงประมาณการปริมาณงานล่วงหน้า ๓ ปี ตามงานที่จะพึงมี หรือเป้าหมายของงานตามแผน (ตามเอกสารหมายเลข ๓) ทั้งนี้ ให้ระบุงานตามภารกิจหลักของกองในแต่ละด้าน เพื่อความชัดเจน

๕. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่เป็นผลจากการดำเนินงานปรับปรุงโครงสร้างและภารกิจของส่วนราชการ/ส่วนราชการระดับต่ำกว่ากรมใหม่ (ตามเอกสารหมายเลข ๔)

๕.๑ ให้แสดงตัวชี้วัดระดับกรม ทั้งผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcomes) ที่แสดงถึงประสิทธิภาพจากการปรับปรุงการแบ่งส่วนราชการภายในกรมในครั้งนี้

๕.๒ ให้แสดงตัวชี้วัดระดับกอง ทั้งผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcomes)

ทั้งนี้ ตัวชี้วัดต้องสามารถวัดผลได้เป็นรูปธรรม โดยให้ส่วนราชการกำหนดทั้งระดับผลผลิต และผลลัพธ์ เพื่อใช้ประกอบการรายงานผลการดำเนินงานได้ในระยะ ๑ ปี หลังจากกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการมีผลบังคับใช้ และรายงานผลการดำเนินงานต่อเนื่องตามที่ ก.พ.ร. กำหนด เพื่อประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ และความคุ้มค่าของหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นใหม่

## ๖. ค่าใช้จ่าย

ให้แสดงรายละเอียดงบประมาณค่าใช้จ่ายในปัจจุบัน (ถ้ามี) เช่น งบประมาณตามแผนงาน/โครงการ ของส่วนราชการที่ขอปรับปรุง และประมาณการค่าใช้จ่ายในปีงบประมาณถัดไป (๓ ปีข้างหน้า) เฉพาะส่วนราชการ ที่ขอปรับปรุง โดยจำแนกรายละเอียดงบประมาณตามงบรายจ่าย ได้แก่ งบบุคลากร (งบประมาณที่เพิ่มขึ้นจากการขอจัดตั้งส่วนราชการระดับกองเพิ่มใหม่) งบดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น (ตามเอกสารหมายเลข ๕)

## ๗. กรณีการจัดส่วนราชการในภูมิภาค (ถ้ามี)

ส่วนราชการที่ประสงค์จะขอจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาคเพิ่มใหม่ ให้ชี้แจงรายละเอียดค่าใช้จ่ายในส่วน ของการจัดตั้งส่วนราชการในภูมิภาคเพิ่มเติม ตามแนวทางการจัดส่วนราชการในภูมิภาค ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๐ ที่ได้กำหนดไว้ ๒ แนวทาง คือ ๑) แนวทางการจัดตั้งหน่วยงานของราชการบริหาร ส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค และ ๒) แนวทางการจัดตั้งส่วนราชการส่วนภูมิภาคของกระทรวง ทบวง กรม (โปรด อ่านเพิ่มเติมตามบทที่ ๓ กรณีการจัดส่วนราชการในภูมิภาค)

## ๘. กรณีการจัดตั้งหน่วยงานใหม่ในต่างประเทศ (ถ้ามี)

ส่วนราชการที่ประสงค์จะขอจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศเพิ่มใหม่ ให้ชี้แจงเหตุผลความจำเป็น ประกอบการขอจัดตั้งเพิ่มเติม เช่น ความสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ ท่าที/กฎระเบียบของประเทศเจ้าภาพ มีภารกิจที่ชัดเจน/ไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานเดิม การใช้ตัวเพิ่ม ประสิทธิภาพอื่นไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและไม่คุ้มค่า (โปรดอ่านเพิ่มเติมตามบทที่ ๔ กรณีการจัดตั้งหน่วยงานในต่างประเทศ)

## ๙. รายละเอียดอื่น ๆ

ให้ระบุรายละเอียดอื่น ๆ ที่เห็นว่าเกี่ยวข้องและจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาหรือ ที่เป็นประเด็นสำคัญนอกเหนือจากระบุข้างต้น เช่น การศึกษาตัวอย่างหน่วยงานในต่างประเทศที่มีลักษณะ ภารกิจใกล้เคียงกับส่วนราชการ

## เอกสารแนบ : ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการ

ให้เสนอร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการที่ได้ปรับปรุงใหม่ พร้อมเหตุผลในการปรับปรุง

ตารางเปรียบเทียบการแบ่งส่วนราชการที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่ขอปรับปรุงใหม่

การแบ่งส่วนราชการในปัจจุบัน	การแบ่งส่วนราชการที่ขอปรับปรุงใหม่	หมายเหตุ
กรม..... ก. ราชการบริหารส่วนกลาง (๑) ..... (๒) ..... (๓) ..... (๔) .....  ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค (๑) .....	กรม..... ก. ราชการบริหารส่วนกลาง (๑) ..... (๒) ..... (๓) ..... (๔) .....  ข. ราชการบริหารส่วนภูมิภาค (๑) .....	(ตัวอย่าง) เป็นการขอปรับปรุงชื่อส่วนราชการใหม่ เป็นการแยกงาน..... ของกอง.....(และกอง)..... มาจัดตั้งเป็นส่วนราชการใหม่

รายการเปรียบเทียบหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วนราชการ

กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการเดิม	ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการที่ปรับปรุงใหม่	เหตุผลของการเปลี่ยนแปลง



ตารางแสดงปริมาณงานย้อนหลัง และเป้าหมายล่วงหน้า กอง .....

งาน/ภารกิจ	ปริมาณงานย้อนหลัง			เป้าหมายล่วงหน้า			หมายเหตุ
	ปี.....	ปี.....	ปี.....	ปี.....	ปี.....	ปี.....	
ภารกิจหลักด้าน .....							
๑. งาน .....							
๒. งาน .....							
ภารกิจหลักด้าน .....							
๑. งาน .....							
๒. งาน .....							

ตารางแสดงตัวชี้วัดความสำเร็จ จากการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (อย่างน้อย ๓ ปี)			ค่าเป้าหมาย (อย่างน้อย ๓ ปี)			หมายเหตุ
		ปี.....	ปี.....	ปี.....	ปี.....	ปี.....	ปี.....	
ตัวชี้วัดระดับกรม ๑. .... ๒. ....								
ตัวชี้วัดระดับกอง ..... ๑. .... ๒. ....								

## รายละเอียดตัวชี้วัด

ตัวชี้วัด : .....

คำอธิบาย : ให้ระบุรายละเอียดคำอธิบาย เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของตัวชี้วัด ต้องการวัดอะไร ขอบเขตการดำเนินการ หรือความสำคัญของตัวชี้วัด .....

วิธีการวัด : ให้ระบุวิธีการคำนวณผลการดำเนินงานของตัวชี้วัด .....

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา :

ข้อมูลพื้นฐาน (Baseline)				
ปี xx	ปี xx	ปี xx	ปี xx	ปี xx

ค่าเป้าหมาย :

ค่าเป้าหมาย				
ปี xx	ปี xx	ปี xx	ปี xx	ปี xx

(ให้ระบุความเชื่อมโยงของตัวชี้วัดกับแผนฯ)

ยุทธศาสตร์ชาติ : .....

แผนแม่บท : .....

แผนแม่บทย่อย : .....

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย : .....

ค่าเป้าหมาย			
2561-2565	2566-2570	2571-2575	2576-2580

หมายเหตุ : .....

กรอบค่าใช้จ่ายล่วงหน้า

แหล่งเงิน	งบประมาณปัจจุบัน	ประมาณการรายจ่ายล่วงหน้า		
	ปี.....	ปี.....	ปี.....	ปี.....
รวมทั้งสิ้น				
เงินงบประมาณ				
● งบบุคลากร				
● งบดำเนินงาน				
● งบลงทุน				
● งบเงินอุดหนุน				
● งบรายจ่ายอื่น				
เงินนอกงบประมาณ				

สรุปงบประมาณที่เพิ่มขึ้นจากตำแหน่งผู้อำนวยการ

จำนวนกองเพิ่มใหม่	กรณีผู้อำนวยการต้น		กรณีผู้อำนวยการสูง
	ส่วนต่างที่เพิ่ม /เดือน (บาท)	จำนวนค่าใช้จ่าย/เดือน (บาท)	จำนวนเงินเพิ่ม/เดือน (บาท)

## ภาคผนวกที่ ๓

# ตัวอย่างแบบบันทึกเสนอที่ประชุม ๓ ฝ่าย

วาระพิจารณาเรื่องที่ ....

เรื่อง .....

### ๑. คำขอ

.....  
.....

### ๒. รายละเอียดประกอบการพิจารณา

.....  
.....  
.....

### ๓. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

#### ๓.๑ ประเด็นในการขอรับความเห็นผู้ว่าราชการจังหวัด

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ มอบหมายให้สำนักงาน ก.พ.ร. ขอให้ส่วนราชการ  
ขอความเห็นผู้ว่าราชการจังหวัด ประกอบการพิจารณาจัดตั้ง/ยุบเลิกส่วนราชการในภูมิภาค ตามมาตรา ๕๑  
แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๖๕ โดยมีประเด็นดังนี้

.....  
.....

#### ๓.๒ .....

.....  
.....

เอกสารประกอบการพิจารณา (แนบท้ายบันทึก)

## คำอธิบายประกอบการจัดทำบันทึก

### เรื่อง

ระบุประเภทเรื่องของการขอจัดตั้งหรือยุบเลิกส่วนราชการในภูมิภาค เช่น

- การขอยุบเลิกราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค ในกรม ..... กระทรวง .....
- การขอจัดตั้งส่วนภูมิภาค ในกรม ..... กระทรวง

### คำขอ

ระบุรายละเอียดการขอจัดตั้งหรือยุบเลิกส่วนราชการในภูมิภาค ว่าเป็นการขอจัดตั้งหรือยุบเลิกราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค หรือราชการบริหารส่วนภูมิภาค ชื่อหน่วยงาน จำนวนกี่แห่ง เช่น

- การขอยุบเลิกราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค ในกรม ..... กระทรวง .....

“...ชื่อหน่วยงาน...” จำนวน ..... แห่ง

ขอบเขตความรับผิดชอบ .....

สำนักงานตั้งอยู่ในจังหวัด .....

- การขอจัดตั้งส่วนราชการประจำจังหวัด/อำเภอ ..... จำนวน ..... แห่ง

### รายละเอียดประกอบการพิจารณา

ระบุรายละเอียดในส่วนสาระสำคัญตามแนวทางการขอจัดส่วนราชการในภูมิภาค เช่น

- เหตุผลความจำเป็นในการขอจัดตั้งหรือยุบเลิก
- บทบาท ภารกิจหลักของหน่วยงานนั้น
- ขอบเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ
- ผลกระทบหรือประโยชน์ที่ประชาชนในพื้นที่จะได้รับ

### ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

ระบุประเด็น และข้อเสนอเพื่อการพิจารณา เพื่อให้ที่ประชุม ๓ ฝ่าย มีความเห็นพ้องต้องกัน  
ในประเด็นการขอรับความเห็นผู้ว่าราชการจังหวัด



## ภาคผนวกที่ ๔

### คำสั่งแต่งตั้ง

#### ตัวอย่างที่ ๑ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง



คำสั่ง ...

ที่ ...

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง....

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ เห็นชอบกับข้อเสนอของ ก.พ.ร. ในการปรับปรุงแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยเห็นชอบให้ปรับปรุงหลักการการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ซึ่งได้มีการปรับปรุงรายละเอียดและขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยหลักการดังกล่าวมุ่งหมายให้การบริหารราชการภายในส่วนราชการมีความคล่องตัว ตอบสนองต่อประชาชน การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ นโยบาย และภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล ตลอดจนบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกและแนวโน้มที่สำคัญในอนาคต

เพื่อให้การแบ่งส่วนราชการภายในกระทรวงและส่วนราชการในสังกัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทิศทางการบริหารราชการแนวใหม่ที่เน้นการจัดการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ และประโยชน์สุขของประชาชน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของกระทรวง..... โดยมีองค์ประกอบ และหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

#### ๑. องค์ประกอบ

- |   |           |
|---|-----------|
| (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง                 | ประธาน    |
| (๒) ปลัดกระทรวง                           | รองประธาน |
| (๓) เลขาธิการ ก.พ. หรือผู้แทน             | กรรมการ   |
| (๔) เลขาธิการ ก.พ.ร. หรือผู้แทน           | กรรมการ   |
| (๕) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือผู้แทน | กรรมการ   |

- |   |                         |
|---|-------------------------|
| (๖) เลขานุการคณะรัฐมนตรี หรือผู้แทน   | กรรมการ                 |
| (๗) เลขานุการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือผู้แทน                         | กรรมการ                 |
| (๘) ปลัดกระทรวงการคลัง หรือผู้แทน   | กรรมการ                 |
| (๙) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ หรือผู้แทน   | กรรมการ                 |
| (๑๐) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาระบบบริหารของกระทรวง<br>ที่ปลัดกระทรวงฯ มอบหมาย | กรรมการและเลขานุการร่วม |
| (๑๑) เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.ร. ที่เลขานุการ ก.พ.ร. มอบหมาย                         | กรรมการและเลขานุการร่วม |

หมายเหตุ : หากมีการจัดหน่วยงานในต่างประเทศให้กำหนดปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นกรรมการ  
อีกหนึ่งตำแหน่ง

## ๒. หน้าที่และอำนาจ

(๑) พิจารณาปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม การจัดและพัฒนาส่วนราชการและวิธีปฏิบัติงาน  
ตลอดจนระบบบุคคล ให้ทันสมัยและรองรับกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนของ  
รัฐบาล รวมทั้งบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกและแนวโน้มที่สำคัญในอนาคต และให้เป็นไปตามมาตรา ๓/๑ แห่ง  
พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชกฤษฎีกา  
ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๒) พิจารณากำหนดหน้าที่และอำนาจ รวมถึงขอบเขตความรับผิดชอบของส่วนราชการ และองค์กร  
รูปแบบอื่นที่มีใช้ส่วนราชการ ภายใต้สังกัดกระทรวง

(๓) เรียกให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐอื่นในสังกัดกระทรวงจัดส่งเอกสารข้อมูล เข้าชี้แจง  
ข้อเท็จจริงและดำเนินการอื่น ๆ แก่คณะกรรมการและผู้ได้รับแต่งตั้ง หรือได้รับมอบหมาย

(๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่มอบหมาย

(๕) ปฏิบัติการอื่นเพื่อช่วย ก.พ.ร. ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติ  
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ .....

(.....)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....

## ตัวอย่างที่ ๒ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการ กรณีส่วนราชการ ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อ ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี



คำสั่ง ...

ที่ ...

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ เห็นชอบกับข้อเสนอของ ก.พ.ร. ในการปรับปรุงแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยเห็นชอบให้ปรับปรุงหลักการการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ซึ่งได้มีการปรับปรุงรายละเอียดและขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยหลักการดังกล่าวมุ่งหมายให้การบริหารราชการภายในส่วนราชการมีความคล่องตัว ตอบสนองต่อประชาชน การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ นโยบาย และภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล ตลอดจนบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกและแนวโน้มที่สำคัญในอนาคต

เพื่อให้การแบ่งส่วนราชการภายใน สำนักนายกรัฐมนตรีเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทิศทางการบริหารราชการแนวใหม่ที่เน้นการจัดการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ และประโยชน์สุขของประชาชน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

### ๒. องค์ประกอบ

- |   |           |
|---|-----------|
| (๑) รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายให้กำกับการบริหารราชการของส่วนราชการ | ประธาน    |
| (๒) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี   | รองประธาน |
| (๓) เลขาธิการ ก.พ. หรือผู้แทน   | กรรมการ   |
| (๔) เลขาธิการ ก.พ.ร. หรือผู้แทน   | กรรมการ   |
| (๕) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือผู้แทน   | กรรมการ   |
| (๖) เลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือผู้แทน   | กรรมการ   |
| (๗) เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือผู้แทน                         | กรรมการ   |

- |   |                         |
|---|-------------------------|
| (๘) ปลัดกระทรวงการคลัง หรือผู้แทน   | กรรมการ                 |
| (๙) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ หรือผู้แทน   | กรรมการ                 |
| (๑๐) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาระบบบริหาร<br>ของสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีที่ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี<br>มอบหมาย | กรรมการและเลขานุการร่วม |
| (๑๑) เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.ร. ที่เลขาธิการ ก.พ.ร. มอบหมาย   | กรรมการและเลขานุการร่วม |

หมายเหตุ : หากมีการจัดหน่วยงานในต่างประเทศให้กำหนดผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศเป็นกรรมการ  
อีกหนึ่งตำแหน่ง

## ๒. หน้าที่และอำนาจ

(๑) พิจารณาปรับปรุงการจัดและพัฒนาส่วนราชการและวิธีปฏิบัติงาน ตลอดจนระบบบุคคล ให้ทันสมัยและรองรับกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล รวมทั้งบริหารการเปลี่ยนแปลงของโลกและแนวโน้มที่สำคัญในอนาคต และให้เป็นไปตามมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๒) พิจารณากำหนดหน้าที่และอำนาจ รวมถึงขอบเขตความรับผิดชอบของส่วนราชการ และองค์กรรูปแบบอื่นที่มีใช้ส่วนราชการ ภายในสังกัด

(๓) เรียกให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐอื่นในสังกัดจัดส่งเอกสารข้อมูล เข้าชี้แจงข้อเท็จจริง และดำเนินการอื่น ๆ แก่คณะกรรมการและผู้ได้รับแต่งตั้ง หรือได้รับมอบหมาย

(๔) แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่มอบหมาย

(๕) ปฏิบัติการอื่นเพื่อช่วย ก.พ.ร. ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ .....

(.....)

รองนายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรี

## ตัวอย่างที่ ๓ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการ กรณีส่วนราชการ ในสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่อยู่ใบบัญชีบัญชีขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี และส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระบวร หรือกบว



คำสั่ง ...  
ที่ ...

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของ (ระบุชื่อส่วนราชการระดับกรม)

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ เห็นชอบกับข้อเสนอของ ก.พ.ร. ในการปรับปรุงแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยเห็นชอบให้ปรับปรุงหลักการการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ซึ่งได้มีการปรับปรุงรายละเอียดและขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยหลักการดังกล่าวมุ่งหมายให้การบริหารราชการภายในส่วนราชการมีความคล่องตัว ตอบสนองต่อประชาชน การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ นโยบาย และภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล ตลอดจนบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกและแนวโน้มที่สำคัญในอนาคต

เพื่อให้การแบ่งส่วนราชการภายใน (ระบุชื่อส่วนราชการระดับกรม) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทิศทางการบริหารราชการแนวใหม่ที่เน้นการจัดการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ และประโยชน์สุขของประชาชน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของ (ระบุชื่อส่วนราชการระดับกรม) โดยมีองค์ประกอบ และหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

### ๓. องค์ประกอบ

- |     |  |           |
|-----|--|-----------|
| (๑) | นายกรัฐมนตรี/รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายให้กำกับการบริหารราชการของส่วนราชการ | ประธาน    |
| (๒) | หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่ขอแบ่งส่วนราชการ   | รองประธาน |
| (๓) | เลขาธิการ ก.พ. หรือผู้แทน  | กรรมการ   |
| (๔) | เลขาธิการ ก.พ.ร. หรือผู้แทน  | กรรมการ   |
| (๕) | เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือผู้แทน  | กรรมการ   |
| (๖) | เลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือผู้แทน  | กรรมการ   |
| (๗) | เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือผู้แทน                                      | กรรมการ   |
| (๘) | ปลัดกระทรวงการคลัง หรือผู้แทน  | กรรมการ   |

- |  |                         |
|--|-------------------------|
| (๙) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ หรือผู้แทน  | กรรมการ                 |
| (๑๐) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาระบบบริหาร<br>ที่หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่ขอแบ่งส่วนราชการมอบหมาย | กรรมการและเลขานุการร่วม |
| (๑๑) เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.ร. ที่เลขาธิการ ก.พ.ร. มอบหมาย  | กรรมการและเลขานุการร่วม |

หมายเหตุ : หากมีการจัดหน่วยงานในต่างประเทศให้กำหนดผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศเป็นกรรมการ  
อีกหนึ่งตำแหน่ง

## ๒. หน้าที่และอำนาจ

- (๑) พิจารณาปรับปรุงการจัดและพัฒนาส่วนราชการและวิธีปฏิบัติงาน ตลอดจนระบบบุคคล ให้ทันสมัยและรองรับกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล รวมทั้งบริหารเปลี่ยนแปลงของโลกและแนวโน้มที่สำคัญในอนาคต และให้เป็นไปตามมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๒) พิจารณากำหนดหน้าที่และอำนาจ รวมถึงขอบเขตความรับผิดชอบของส่วนราชการ และองค์กรรูปแบบอื่นที่มีใช้ส่วนราชการ ภายในสังกัด
- (๓) เรียกให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐอื่นในสังกัดจัดส่งเอกสารข้อมูล เข้าชี้แจงข้อเท็จจริง และดำเนินการอื่น ๆ แก่คณะกรรมการและผู้ได้รับแต่งตั้ง หรือได้รับมอบหมาย
- (๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่มอบหมาย
- (๕) ปฏิบัติการอื่นเพื่อช่วย ก.พ.ร. ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ .....

(.....)

นายกรัฐมนตรี/รองนายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรี

## ตัวอย่างที่ ๔ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการ กรณีส่วนราชการ ในสังกัดกระทรวง ท่อยุใบบัคับบัญญัติของรัฐมนตรี



คำสั่ง ...  
ที่ ...

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของ (ระบุชื่อส่วนราชการระดับกรม)

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ เห็นชอบกับข้อเสนอของ ก.พ.ร. ในการปรับปรุงแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยเห็นชอบให้ปรับปรุงหลักการการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ซึ่งได้มีการปรับปรุงรายละเอียดและขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยหลักการดังกล่าวมุ่งหมายให้การบริหารราชการภายในส่วนราชการมีความคล่องตัว ตอบสนองต่อประชาชน การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ นโยบาย และภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล ตลอดจนบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกและแนวโน้มที่สำคัญในอนาคต

เพื่อให้การแบ่งส่วนราชการภายใน (ระบุชื่อส่วนราชการระดับกรม) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทิศทางการบริหารราชการแนวใหม่ที่เน้นการจัดการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ และประโยชน์สุขของประชาชน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของ (ระบุชื่อส่วนราชการระดับกรม) โดยมีองค์ประกอบ และหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

### ๔. องค์ประกอบ

- |   |           |
|---|-----------|
| (๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวง                                   | ประธาน    |
| (๒) ปลัดกระทรวง   | รองประธาน |
| (๓) หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่ขอแบ่งส่วนราชการ            | กรรมการ   |
| (๔) เลขาธิการ ก.พ. หรือผู้แทน                               | กรรมการ   |
| (๕) เลขาธิการ ก.พ.ร. หรือผู้แทน                             | กรรมการ   |
| (๖) เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา หรือผู้แทน                   | กรรมการ   |
| (๗) เลขาธิการคณะรัฐมนตรี หรือผู้แทน                         | กรรมการ   |
| (๘) เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือผู้แทน | กรรมการ   |
| (๙) ปลัดกระทรวงการคลัง หรือผู้แทน                           | กรรมการ   |
| (๑๐) ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ หรือผู้แทน                    | กรรมการ   |



- |  |                         |
|--|-------------------------|
| (๑๑) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาระบบบริหารของกระทรวง<br>ที่ปลัดกระทรวงฯ มอบหมาย                      | กรรมการและเลขานุการร่วม |
| (๑๒) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาระบบบริหาร<br>ที่หัวหน้าส่วนราชการระดับกรมที่ขอแบ่งส่วนราชการมอบหมาย | กรรมการและเลขานุการร่วม |
| (๑๓) เจ้าหน้าที่สำนักงาน ก.พ.ร. ที่เลขาธิการ ก.พ.ร. มอบหมาย  | กรรมการและเลขานุการร่วม |

หมายเหตุ : หากมีการจัดหน่วยงานในต่างประเทศให้กำหนดผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศเป็นกรรมการ  
อีกหนึ่งตำแหน่ง

## ๒. หน้าที่และอำนาจ

(๑) พิจารณาปรับปรุงการจัดและพัฒนาส่วนราชการและวิธีปฏิบัติงาน ตลอดจนระบบบุคคล ให้ทันสมัยและรองรับกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล รวมทั้งบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกและแนวโน้มที่สำคัญในอนาคต และให้เป็นไปตามมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๒) พิจารณากำหนดหน้าที่และอำนาจ รวมถึงขอบเขตความรับผิดชอบของส่วนราชการ และองค์กรรูปแบบอื่นที่มีใช้ส่วนราชการ ภายในสังกัด

(๓) เรียกให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐอื่นในสังกัดจัดส่งเอกสารข้อมูล เข้าชี้แจงข้อเท็จจริง และดำเนินการอื่น ๆ แก่คณะกรรมการและผู้ได้รับแต่งตั้ง หรือได้รับมอบหมาย

(๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่มอบหมาย

(๕) ปฏิบัติการอื่นเพื่อช่วย ก.พ.ร. ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ .....

(.....)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวง.....

## ตัวอย่างที่ ๕ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการแบ่งส่วนราชการภายในกรม



คำสั่ง ...  
ที่ ...

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการแบ่งส่วนราชการภายในกรมของ (ระบุชื่อส่วนราชการระดับกรม)

ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ เห็นชอบกับข้อเสนอของ ก.พ.ร. ในการปรับปรุงแนวทางการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยเห็นชอบให้ปรับปรุงหลักการการมอบอำนาจการแบ่งส่วนราชการภายในกรม ซึ่งได้มีการปรับปรุงรายละเอียดและขั้นตอนการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยหลักการดังกล่าวมุ่งหมายให้การบริหารราชการภายในส่วนราชการมีความคล่องตัว ตอบสนองต่อประชาชน การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ นโยบาย และภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล ตลอดจนบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกและแนวโน้มที่สำคัญในอนาคต

เพื่อให้การแบ่งส่วนราชการภายในกรมของ (ระบุชื่อส่วนราชการระดับกรม) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทิศทางการบริหารราชการแนวใหม่ที่เน้นการจัดการเพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ และประโยชน์สุขของประชาชน จึงแต่งตั้งคณะกรรมการแบ่งส่วนราชการภายในของ (ระบุชื่อส่วนราชการระดับกรม) โดยมีองค์ประกอบ และหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

### ๑. องค์ประกอบ

- |   |                        |
|---|------------------------|
| (๑) หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม   | ประธาน                 |
| (๒) รองหัวหน้าส่วนราชการ หรือเทียบเท่า<br>ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมมอบหมาย        | รองประธาน              |
| (๓) ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.   | คณะกรรมการ             |
| (๔) ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.ร.   | คณะกรรมการ             |
| (๕) ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ  | คณะกรรมการ             |
| (๖) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาระบบบริหาร<br>ซึ่งหัวหน้าส่วนราชการระดับกรมมอบหมาย | คณะกรรมการและเลขานุการ |
| (๗) เจ้าหน้าที่ที่หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม<br>มอบหมาย (ถ้ามี)                        | ผู้ช่วยเลขานุการ*      |

\* กรณีหัวหน้าส่วนราชการเห็นสมควร สามารถมอบหมายเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เพิ่มเติมได้อีก ๑ ตำแหน่ง  
หมายเหตุ : หากมีการจัดหน่วยงานในต่างประเทศให้กำหนดผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศเป็น  
คณะกรรมการอีกหนึ่งตำแหน่ง

## ๒. หน้าที่และอำนาจ

(๑) พิจารณาข้อเสนอการปรับปรุงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในกรม โดยปรับปรุงการจัดและพัฒนาส่วนราชการและวิธีปฏิบัติงาน ตลอดจนระบบบุคคลให้ทันสมัยและรองรับกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบาย และภารกิจที่มีความสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาล รวมทั้งบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกและแนวโน้มที่สำคัญในอนาคต และให้เป็นไปตามมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(๒) พิจารณากำหนดหน้าที่และอำนาจ รวมถึงขอบเขตความรับผิดชอบของส่วนราชการและองค์กรรูปแบบอื่นที่มีใช้ส่วนราชการ ภายในสังกัด รวมถึงกรอบอัตรากำลัง หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่ง

(๓) เรียกให้ส่วนราชการและองค์กรรูปแบบอื่นที่มีใช้ส่วนราชการภายในสังกัด จัดส่งเอกสารข้อมูลเข้าชี้แจงข้อเท็จจริงและดำเนินการอื่น ๆ แก่คณะทำงานและผู้ได้รับแต่งตั้ง หรือได้รับมอบหมาย

(๔) แต่งตั้งคณะทำงานย่อยเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่มอบหมาย

(๕) ปฏิบัติการอื่นเพื่อช่วย ก.พ.ร. ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ .....

(.....)

หัวหน้าส่วนราชการระดับกรม



พัฒนาระบบราชการ เพื่อชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชน  
GOOD GOVERNANCE FOR BETTER LIFE

